

SØVÆRNS- ORIENTERING

Sejlende patruljepost

Bevogtningsuddannelse på Holmen

I forbindelse med den ændrede grundskoleuddannelse på Søværnets Eksercerskole har den afsluttende og sammenfattende uddannelse i bevogtning (BONEX I-VI) forsøgsvis i februar og maj været henlagt til Flådestation København. Der har været et samlet antal deltagere på ca. 1900 mand. Erfaringerne med denne afsluttende uddannelse på Holmen har været så gode, at det er hensigten også at gennemføre disse øvelser i fremtiden.

Formålet med at uddanne rekrutterne på Holmen er at sammenfatte den bevogtningsuddannelse, der er blevet givet på eksercerskolen, i et realistisk by- og havneterræn, der ville være vanskeligt og kostbart at opbygge

andetsteds. Samtidig repeteres enkeltmandsuddannelsen gennem øvelsessituationerne på en realistisk måde.

Uddannelsen er fordelt over flere dage. To kompagnier kører dagligt til Holmen for at blive fordelt til bevogtningsområderne. Instruktører fra eksercerskolen fungerer som bevogtningsledere, delingsførere og gruppeførere. Personel fra eksercerskolens vagtkompagni, tamburkorpset og marinekasernepersonel er hjælpepersonel ved den centrale øvelsesledelse og i bevogtningscentralerne. Fra Søværnets Konstabelskole deltager en opgavestyrke, der fungerer som ORANGE-styrke og aktiverer de enkelte poster efter en særlig plan. Fra Søværnets Militærpoliti deltager et antal konstabler på motorcykler for at assistere ved løsningen af opgaverne, såvel for ORANGE-styrker som for øvelsesledelsen.

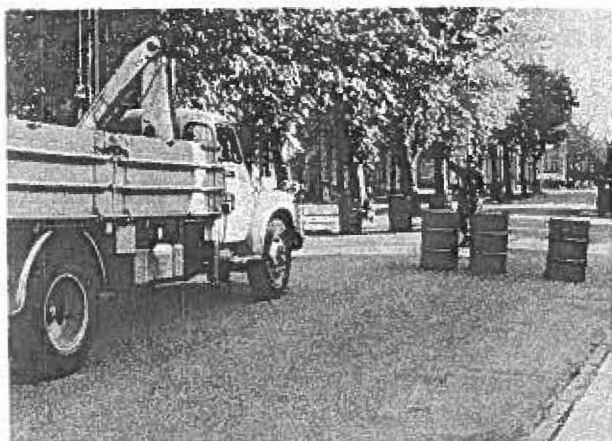
Efter instruktion i Planbygningen om øvelsesreglerne og de særlige forhold, der gælder for en flådestation, fordeles de ca. 300 deltagere til poster på land og i gummibåde, og alle deltagere rokerer på alle posttyper i løbet af de 8 timer, øvelsen varer. På de enkelte poster er en af opgaverne at sortere egne styrkers personel fra uvedkommende eller fjender og lade de korrekte meldinger om det passerede gå videre til bevogtningscentralerne. Udover de bevogtningsmæssige opgaver gennemføres sanitets-

Stationær bevogtningspost

øvelser.

Kontrol ved adgangssluse

Der anvendes under øvelserne meget lidt løs ammunition - under 10% af det udleverede - og man har hidtil været forskånet for større uheld eller ulemper for ikke-øvelsesdeltagere. Øvelsen ophører ved midnatstid. Der afrigges, og efter en samlet øvelseskritik i Planbygningen kører grundskolens personel tilbage til eksercerskolen for senere at afgå til forskole og skibstypetræning.

Udover uddannelsen af de menige til-

godeser en sådan øvelse også befalingsmænds og hjælpepersonels træning i samarbejde med større personelstyrker i øvelsesmæssig ramme.

(VBS)

Ulovligt fiskeri ved Færøerne

I overensstemmelse med den færøske fiskeriaftale af 18. december 1973 ophørte trawlforbudet i gydeområdet nord for øerne den 15. maj. Området har været totalfredet for trawlfiskeri med fartøjer af alle nationaliteter siden 15. februar.

I fredningsperioden har Færøernes Kommando konstateret følgende overtrædelser: 17. februar 1 britisk trawler, 1. marts 1 britisk, 8. marts 1 polsk, 10. marts 1 polsk, 16. april 1 fransk, 25. april 1 britisk og 6. maj 1 færøsk trawler. Overtrædelserne er i alle tilfælde rapporteret til det overtrædende fartøjs flagstat for retsforfølgelse i hjemlandet.

Fremmedfiskeriet omkring Færøerne består for tiden af ca. 30 britiske og 2 polske trawlere, der alle driver fiskeri umiddelbart udenfor 12-milegrænsen nord for øerne. Desuden driver 3 franske og 2 vesttyske trawlere fiskeri nord og nordøst for øerne 40-50 sømil til søs.

Ifølge fiskeriaftalen er områderne SW for Suderø og W for Myggenæs for øjeblikket trawlfredede, men Færøernes Landsstyre har givet 11 færøske trawlere dispensation i områderne i fredningstiden, indtil en i aftalen fastlagt fangst er nået.

(FRK)

Støtten til det afskedigede personel

Der er udarbejdet en rapport over de foranstaltninger, som Forsvarskommandoen har iværksat til støtte for det personel, der blev afskediget som konsekvens af forsvarsforliget. Vi bringer her et uddrag af rapporten.

Efter forliget indledte Forsvarskommandoen forhandlinger bl.a. med personelorganisationerne om de støtteforanstaltninger, som ministeriet havde givet løfte om. Takket være den udvidede adgang til førtidspensionering og lempelige overgangsformer blev den fulde konsekvens af forliget - afsked af ca. 700 officerer og 1100 civile - reduceret til 252 officerer og 185 civile.

Med tilslutning fra finansudvalget fastsatte Forsvarsministeriet følgende rammer for støtteforanstaltningerne: Betaling af kursus- og uddannelsesudgifter med op til 6.000 kr. pr. person, samtlige udgifter

måtte maksimalt andrage 700.000 kr., og særlig tjenestetilrettelæggelse kunne imødekommes. Al støtte skulle afvikles inden fratrædelsen.

Der blev oprettet et stillingsformidlingskontor, der i samarbejde med arbejdsformidlingen skulle skabe kontakt til arbejdskraftsøgende virksomheder, og der blev nedsat en arbejdsgruppe til formidling af overgang til civilt erhverv. Der blev afholdt 5 orienteringskurser om overgang til erhvervslivet med deltagelse af 160 officerer, ligesom der blev gennemført to merkonom-grundkurser. 52 indstillede sig til den afsluttende prøve, og 45 bestod. 26 fik tilladelse til at fortsætte uddannelsen i endnu 3 måneder med fagene EDB, personaleadministration og organisation. Endelig blev der i samarbejde med Arbejdsgiverforeningen gennemført 3 kurser med direkte sigte på erhvervslivets forhold. Der var 15 elever på hvert kursus.

Økonomisk støtte til betaling af kursusafgifter og opholdsudgifter er ydet på grundlag af individuelt fremsatte ønsker. Samtlige 42 ansøgninger har været behandlet som enkeltsager i Forsvarsstaben. De gennemførte støtteforanstaltninger har kostet 384.700 kr.

For en mindre del af de afskedsramte har omstillingen budt på særlige problemer, bl.a. psykiske, hvorfor Forsvarsstaben pålagde Militærpsykologisk Tjeneste at opsøge de pågældende og vejlede dem. Der blev optaget kontakt med 15, der havde udtrykt ønske om socialpsykologisk bistand, og med 35, der ikke havde svaret klart nej på det udsendte spørgeskema.

De forhold, som i særlig grad har virket hæmmende for en omstilling til civil tilværelse, synes at have været:

a. Økonomi og job: Ingen af de 27 direkte kontaktede har tillagt den forringede økonomi væsentlig vægt, men givet udtryk for, at de primært ønskede et job for at være beskæftiget og kunne opretholde deres levestandard. Flere sagde, at de ikke havde mulighed for at flytte på grund af deres nu rimelige husleje, medens en del kunne klare den ændrede økonomi, fordi hustruen havde job. Flere havde fået at vide i private firmaer, at deres løn vil blive sat i relation til deres pension. Det fremgik klart, at det er meget vanskeligt at skaffe sig et job i Jylland, idet tilbud er færre og ofte ikke annonceres.

b. Uddannelse: Det synes for hovedparten vanskeligt eller umuligt realistisk at "oversætte" den uddannelse, viden og erfaring, de har, til de krav, der opgives i civile stillingsbeskrivelser. I nogle tilfælde synes det samme usikkerhedsmoment at have medvirket til et for højt aspirationsniveau ved stillingssøgning.

c. Social status: Nogle har givet udtryk for, at de særlig i

forbindelse med afskedigelsesproceduren har følt sig socialt diskrimineret. De har hos familie, naboer og kolleger oplevet og følt, at deres hidtidige status er blevet stærkt forringet, og at det i væsentlig grad har hæmmet deres bestræbelser på at omstille sig til en civil tilværelse.

Sammenfattende kan det siges, at tvangsafskedigelserne har givet vidt forskellig udslag. En hovedinddeling synes dog at aftegne sig:

1) Et mindretal (ca.15%) omstiller sig hurtigt og kommer igang med en planlægning af et videre karriereforløb under udnyttelse af støtteforanstaltningerne. I kraft af deres energi lykkes det dem som regel hurtigt at skaffe sig et nyt job.

2) For 10-15% kommer afskedigelsen som et chock. De kan ikke forestille sig en tilværelse udenfor forsvaret og mener ikke, at deres evner slår til i en ny stilling. Der er stor bitterhed i denne gruppe, som føler sig forfulgt og udsat for statusforringelse med følgende psykiske hæmminger. Der vil sandsynligvis gå lang tid, før denne gruppe finder sig til rette.

3) 70-75% accepterer forholdet, men har svært ved at overskue situationen og egne muligheder. For denne gruppe er det vigtigt, at der sættes ind med støtte- og uddannelses tilbud på et tidligt tidspunkt og helst i forbindelse med realistiske stillingsmuligheder. De fleste behøver denne igangsætter og vil formentlig opdage, at deres ressourcer er større, end de selv havde bedømt, hedder det i rapporten. (MST)

Indland kort

Den 14. maj blev den anden nye inspektionskutter AGPA afleveret fra Svendborg Skibsværft og indgik samme dag i flådens tal. Den skal som den første, AGDLEK', udrustningsbaseres ved Flådestation Korsør.

Chefen for Søværnet har tiltrådt et ønske fra Royal Brunei Malay Regiment om, at en officer kan få et træningsophold ved søværnet. Den pågældende officer, løjtnant Ismaïl Bin Sarbini, vil gæste Torpedobådseskadren fra august til oktober.

Farvandsdirektoratets nye inspektionsskib, JANUS, er klar til aflevering fra Karstensens Skibsværft i Skagen. Det skal bruges både i danske og grønlandske farvande.

Orlogskutterne BARSØ og ERTHOLM deltog den 21.maj i en eftersøgning i Kattegat efter en forsvundet speedbåd. ERTHOLM fandt båden og bugserede den og føreren i god behold til Grenå.

Rekrutteringen af frivillige til forsvaret forløber tilfredsstillende. I årets første kvartal blev 33% af hele årets kvota antaget. Kvaliteten er uddannelsesmæssigt tilfredsstillende. En trediedel har realeksamen eller højere uddannelse.

7 britiske officerer, deriblandt 2 fra flåden, er startet fra Kulusuk-øen i Østgrønland på en næsten 1.000 km lang skitur over indlandsisen. Formålet er at gennemprøve beklædning, forplejning og instrumenter under ekstreme vinterforhold.

Udland kort

Til efteråret skal der udarbejdes en redegørelse for en ny svensk forsvarsorganisation. Forsvarsminister Holmquist siger, at en sammenlægning til én organisation vil give store, ikke mindst økonomiske fordele. Der skal også sigtes på bedre værnepligtsforhold og sanering af papiroverfloden.

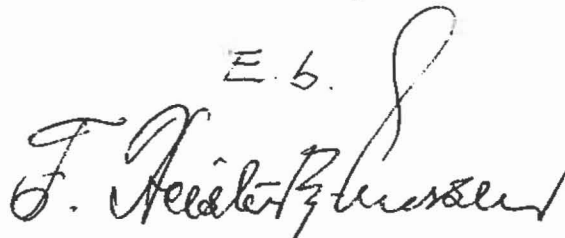
Den første af den britiske flådes nye gasturbinefregatter, AMAZON, blev afleveret 11.maj i overværelse af Prinsesse Anne, der navngav skibet i 1971. Fregatten vil senere blive adopteret af Southampton, hvor den er bygget.

Siden dannelsen af NATOs stående ministrygerstyrke i maj i fjor har styrken sejlet 11.885 sømil med besætninger på i alt 595 mand fra 4 nationer. Den består i øjeblikket af enheder fra Belgien, Storbritannien, Holland og Vesttyskland.

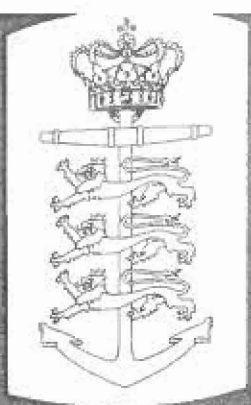
Det lykkedes ikke det britiske bjærgningsfartøj RECLAIM at bjerge en britisk Wessex-helikopter, der i vinter styrtede i Vågsfjorden i Norge. Man fik vraget op fra 110 m dybde, men lige over vandoverfladen gled wirerne af, og helikopteren sank til bunds igen.

Sverige nærer bekymring for, at man ikke får restbetaling for salget af krydseren ALMIRANTE LATORRE, ex.GOTA LEJON, 7.000 t, til Chile. Krydseren var regeringstro, men skiftede pludselig til juntaen og rettede sine kanoner mod Valparaiso under oprøret. Der gættes på, at den hemmelige salgspris er ca. 32 mio. sv.kr.

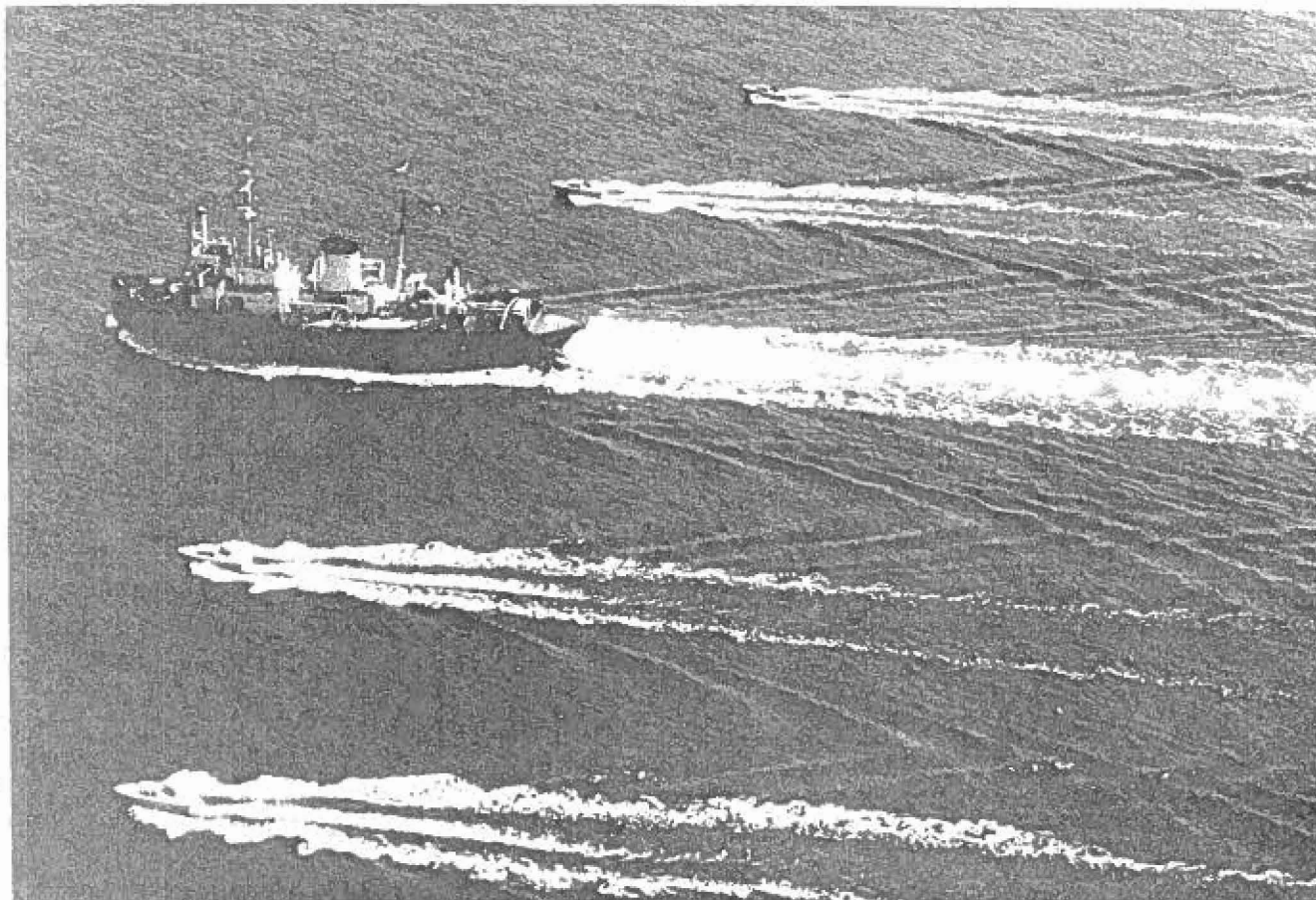
FNs forestående 3. havkonference i Venezuela vil antagelig fastslå, at kyststaternes søgrænser udvides til 12 sømil. Det betyder, at over 100 farvandsveje ophører med at være internationale, bl.a. Kanalen, Gibraltarstrædet og indløbet til den Persiske Bugt.

E. b.

F.Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Elbjørn og fire O-både på opmåling

Statsisbryderen igen på søopmåling

Til søopmåling i danske farvande i sommer er det hensigten som i 1972 at udruste statsisbryderen ELBJØRN, ministrygeren GULDBORGSUND og opmålingsfartøjerne SKA-7 og SKA-8. ELBJØRN forsynes med 4 O-både, der blandt andet anvendes som vist på billedet, og GULDBORGSUND udstyres med paravanegrej, der ligeledes kan måle 5 linier på én gang.

Gruppen er i år så heldig at kunne tage 6 helt nye lodder i brug af typen NAVITRONIC, fabrikeret i Århus. Det er avancerede ekkolodder, som er forberedt til automation, og søopmålingen venter sig meget af de nye instrumenter, som skulle være langt til luvart af, hvad der hidtil er målt med.

Opgaverne strækker sig fra Horns Rev til Østersøen med det største område i Kattegat, som i disse år er genstand for en nyopmåling, idet man hvert år måler et passende stykke af farvandet. De mest trafikerede steder først. Visse af Kattegatmålingerne er også et led i opmålingen af stor-skibsrueten fra Skagen til Gedser. I år er det hensigten at dække et område mellem Gerrild og Anholt samt et område E for Schultz Grund, passagen mellem Samsø og Fyn samt supplerende opmåling af rute 28 mellem Røsnæs og Sjællands Odde. Hertil kommer flere mindre områder, bl.a. ved Torø Rev, Odden og Ebeltoft færgehavne og indsejlingen til Korsør fra "Koen" og ind- efter.

Til pladsbestemmelse i Kattegat SW er der opstillet en SEA-FIX kæde i området, bestående af 3 stationer, en på Anholt, en ved Fornæs og en på Sjællands Odde.

For at kunne udgive et bedre kort over Limfjordens vestlige del, skal der i år måles fra Griseta Odde til Glyngøre, inklusive Venø Sund og sejlrenden til Struer. Sidste år måltes Nissum Bredning. Pladsbestemmelserne i Limfjorden foretages med en TORAN-kæde, som stilles til rådighed af Kystinspektoratet i Lemvig i perioder, hvor inspektoratet kan undvære kæden.

(SOD)

Nye programmer i taktisk træner

Den 6. juni var det to år siden, søværnet tog den taktiske træner i Frederikshavn i brug. I de 2 år har træneren været anvendt daglig til øvelser for AIS elever af alle kategorier, til forskoleuddannelse for skibe, til afvikling af typetræning for eskadrer samt til et stort antal nationale og NATO-øvelser.

Den megen anvendelse af træneren har, foruden at give skolens instruktører erfaring i betjening af udstyret, også vist på hvilke områder, der var behov for ændringer, udvidelser og opdatering af de programmer, der styrer træneren.

De ønskede ændringer til træneren omfattede udelukkende ændringer og tilføjelser til programmer, altså intet nyt udstyr eller forandring af eksisterende udstyr, men var af et sådant omfang, at programmeringsassistance købtes hos det firma, der har leveret træneren. Dette har udført arbejdet i foråret.

Det væsentligste ved omprogrammeringen har været: Antal mål forøget fra 48-72; nye våbenberegningsprogrammer, der gør det muligt for våbenkon-

trollofficerer at evaluere flere samtidige engagementer; mulighed for anvendelse af radar decoys (chaff) og løsning af taktiske navigationsproblemer samt herudover en del opdateringer af eksisterende programmer.

I maj måned har træneren været stillet til rådighed i 3 dage for en tysk øvelsesgruppe bestående af destroyere, fregatter og torpedobåde af den nye Type 148. Øvelsesstaben bestod af 5 officerer fra den tyske taktiske træner i Wilhelmshaven og AIS instruktører. Der blev afviklet forskellige former for taktiske øvelser, og herunder blev de nye programmer afprøvet. De levede til fulde op til de stillede krav.

I løbet af sommeren installeres en 2 skibs sonartræner i et af AIS modelrum og integreres i den taktiske træners øvrige udstyr, således at der fra efteråret er mulighed for også at træne sonaroperatører på skolen i Frederikshavn. (AIS)

Rejsehold til samarbejdsudvalgene

Efter drøftelser i Forsvarskommandoens Samarbejdsudvalg den 2.april blev der truffet beslutning om at anmode Forsvarskommandoen iværksætte den planlagte rejseholdsvirksomhed. Rejseholdene skal orientere samarbejdsudvalgene om samarbejdscirkulærets formål og idé, uddybe de enkelte afsnit og orientere om relationerne mellem cirkulæret og lov om samarbejde i forsvaret.

Der er nu etableret rejsehold inden for hvert værns område. Holdene består af to ledelsesrepræsentanter og to repræsentanter for personaleorganisationerne. De påtænkes udsendt til lokaludvalg med en repræsentant fra hver side. De samarbejdsudvalg, der ønsker besøg, f.eks. i forbindelse med et udvalgsmøde, rekvirerer dette gennem det pågældende områdeudvalgs sekretær.

Til søværnets rejsehold er udpeget assistent Hanne Andersen, Flådestation København, arbejdsmand Henning Bom, Søværnets Materielkommando, kaptajnløjtnant K.Lauritzen, Marinestaben og premierløjtnant P.E.B.Nielsen, Søværnets Materielkommando. Lokaludvalgene i søværnet kan rekvirere rejseholdet på tlf. (01) 89 22 55, lokal 3679. (MST)

Svensk redningsubåd

Kockumværftet i Malmø har efter ønske fra den svenske flåde udarbejdet planer og fremstillet en model til en redningsubåd, som Försvarets

Materielverk påtænker at bestille. Værftet mener, at man kan konkurrere med de amerikanske redningsubåde, der er konstrueret til meget store dybder, men det er muligt, at den franske COMEX kan blive en svær konkurrent.

Kockums redningsubåd skal fremstilles af rustfrit stål. Den bygges til at kunne nå Østersøens største dybde - 460 m - og har følgende data: 13,5 m lang, displacement 50 t, neddykket fart 2,5 knob, aktionstid ca. 10 timer. Byggetiden ca. 3 år og pris omkring 10 mio. sv.kr.

Proceduren for brug af båden er, at den fra sin base ved en orlogsstation kan bugseres på trailer ad landevejen til nærmeste egnede kystafsnit. Derefter bugseres den til stedet - eller sejler selv med 10 knobs uddykket fart - til havaristedet, hvor den med to førere og to specialuddannede dykkere kan arbejde ned til 300 m. De opholder sig under tryk i et særligt kammer, Forbindelse med ubåden på bunden etableres gennem redningsfartøjets "kjole", der placeres over ubådens tårn.

De nuværende dykkerklokker om bord på bjergningsfartøjet BELOS skal i så fald udskiftes, da de er besværlige at arbejde med i søgang. De kan kun optage 7-8 mand af gangen, mens redningsubåden skal kunne optage 25-26 mand, altså en hel besætning. (MST)

Indland kort

Den årlige nationale øvelse DANEX indledtes den 28. maj. Den foregår i Østersøen, Bælterne og Kattegat og omfatter våbentræning og taktiske øvelser. Enheder aflægges under øvelsen, der slutter den 19. juni, besøg i Gdynia, Kiel og Århus.

Orlogskutteren RØMØ har opbragt den tyske rejekutter BOREAS af Tønning for ulovligt fiskeri i Juvredyb ved Rømø. Den blev taget på fersk gerning med 540 kg. rejer om bord - og det var tredje gang, samme kutter blev opbragt.

I Søværns-Orientering nr. 18/74 orienteredes om ændringer på uniformsområdet. Rettelser til uniformsreglementet er under udarbejdelse og vil snart blive udsendt. Til hvid skjorteuniform vil den hidtil benyttede skydesløjfe med guldgalloner fortsat kunne anvendes indtil 30. september 1974.

Søværnets Teknikinspektør har inspiceret orlogskutteren ROMSØ. Inspektionen fandt sted under ophold i Skagens Havn og under sejlads i farvandet uden for. Der blev bl.a. vist bording-øvelse og blindsejlads.

Ved Det Københavnske Håndværks Medaljeuddeling den 27.maj blev der for vel udførte svendepøver uddelt 32 sølv- og 85 bronzemedaljer. Heraf modtog tidligere overkonstabler MS (T) 4 sølv- og 2 bronzemedaljer. Der var indsendt 7 svendestykker fra holdene 2/68, 3/68 og 4/68. Et blev belønnet med diplom.

Intendanturkorpsets skole har gennemført et seminar for officerer af A-linien i Forsvarets Intendanturkorps i perioden 29.-31. maj på Flyvestation Stensved. Der blev bl.a. drøftet LOG-planlægning, materiel, økonomi, personel og uddannelsesproblemer. Der var 15 deltagere fra søværnet.

Udland kort

Sverige og Norge har indledt et samarbejde for at forbedre det norske missilsystem PENGUIN. Kongsberg Våpenfabrikk skal udvikle det og den norske flåde stå for prøveskydningerne, men udgifterne deles. PENGUIN har i et årstid været prøvet på den svenske patruljebåd JÅGAREN.

Bygningen af den engelske flådes hangarskib INVINCIBLE, 16.000 t, skrider langt hurtigere frem end ventet. Hvis tempoet holdes, kan det afleveres to år før beregnet. Det skal afløse ARK ROYAL, 50.000 t, der udgår i 1978.

Sovjet har indledt en storstilet polar-undersøgelse - SEVER-26 - der stort set omfatter hele Polarhavet mellem Sibirien og Canada. Ekspeditionen bygger på luftoperationer, og der skal landsættes observationsgrupper ca. 200 steder.

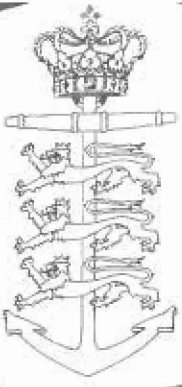
Kontreadmiral Stig-Olof Axel Wikberg er udnævnt til chef for den finske flåde. Han afløser viceadmiral Jonko K.E.Pirhonen, der fratræder i juli.

De nye canadiske fregatter af IROQUOIS-klassen gennemprøver for tiden et ændret startsystem for SEA SPARROW-missiler, 4 missiler monteres i startarme, der kan svinges ud fra skibet. Efter brugen svinges armene tilbage i en beskyttelsesramme.

Farvandet omkring Portland, den engelske flådes vigtigste træningsbase, er næsten konstant under opsigt af sovjetiske trawlere. Russerne synes stærkt interesseret i hangarskibe - ja, endog ældre som kommandoskibet BULWARK, 27.705 t, fra 1954, synes at være mere interessant end de nyeste missil-fartøjer, siges det i Portland.

Den norske regering har vedtaget at forhøje de værnepligtiges dagpenge m.v. Dagpengene stiger med 1,50 n.kr. pr. dag til 11,50 kr. Forsvarsministeriet overvejer et krav fra talsmændene om at indføre et særligt "forsvarspristal", men det synes svært at finde et beregningsgrundlag.

Thstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

20.00 timer med Alouette

Søværnets Flyvetjeneste, der har anvendt Alouette III helikoptere igennem 12 år, har alene på denne type nu fløjet 20.000 timer. Denne mærkedag passeredes den 10. april og blev fejret på behørig vis, med en mindre sammenkomst efter arbejdstid i flyvetjenestens hangar på Flyvestation Værløse.

20.000 timer svarer til een Alouette i luften konstant i 2 år 3 måneder og 27 dage. Herudover har Søværnets Flyvetjenestes flyvere tidligere fløjet sammen med flyvevåbnets besætninger på Sikorsky S-55 og S-61, ligesom de efterhånden 28 søofficerer, der har været igennem den indledende

uddannelse på Avnø og i U.S.A., samlet har 7000 timer på andre jet-propel og helikoptertyper.

Det kunne i den anledning være interessant at foretage en kort vurdering af, hvilken anvendelse man har gjort af denne mængde flyvetid. Den primære opgave for Alouetten har været fiskeriinspektionen og de flyvninger, der i øvrigt udføres fra skibene af HVIDBJØRNEN-klassen, herunder også søredningsmissioner, der i løbet af årene er blevet mere og mere almindelige. Skibsbaseret flyvning, der tog sin begyndelse i 1963, tegner sig for i alt 30%, hvoraf lidt over halvdelen er fløjet på Færøerne.

Herunder har helikopteren medvirket ved 16 anholdelser af ulovligt fiskende trawlere og andre fiskefartøjer og har i øvrigt ved sin tilstedeværelse ude på fiskebankerne virket præventivt på krænkelser af 12-sømile fiskerigrænsen og andre bestemmelser fiskeriet vedrørende. Baseret på HVIDBJØRNEN-klassen har helikopteren indtil 1.april udført 232 redningsmissioner, heraf 163 på Færøerne og 69 på Grønland.

De øvrige timer er anvendt i og omkring det syddanske område. Omskolinger af elever hjemkommet fra U.S.Navy og vedligeholdende flyvetræning for operative piloter tegner sig for hovedparten, men støtteopgaver som person- og lettere godstransport, farvandsovervågning, torpedosporing og taktiske øvelser tager en voksende procentdel af flyvetiden, og antallet

af rekvirerede støttemissioner for året 1973 androg 90.

Farvandsovervågningsflyvninger og taktisk flyvning må ses i sammenhæng med de i Forsvarsloven af 1973 nævnte 8 flådehelikoptere. Med disse flyvninger som baggrund vil flådehelikopteren relativt hurtigt kunne fases ind som operativ enhed i søværnet og dermed betyde en væsentlig forøgelse af effektiviteten.

Alouette III har i den forløbne tid til fulde indfriet de forventninger, man med rimelighed kunne have til den, men dens begrænsninger bliver mere og mere følelige, efterhånden som udviklingen i andre mariner skrider frem. (SVF)

Sovjets flådechef på besøg

Den øverstkommanderende for Sovjetunionens flådestyrker, flådeadmiral af Sovjetunionen S.G.Gorshkov, aflægger i perioden 18.-22.juni officielt besøg i Danmark. Admiralen vil være ledsaget af fru Gorshkova og 3 sovjetiske søofficerer.

Admiral Gorshkovs rejse til Danmark er et genbesøg i forhold til det besøg, som chefen for søværnet aflagde i Sovjetunionen i juni måned 1973.

Programmet for besøget omfatter foruden de officielle visitter bl.a. kransenedlægning i Mindelunden i Ryvangen, besøg på og sejlads med enkelte af flådens skibe, rundvisning på artilleriskolen på Sjællands Odde samt besøg på Kronborg og Frederiksborg Slot. (MST)

Vellykket minestrygningsøvelse

Foråret har været en travl tid for flådens udrustede skibe. I april-maj gennemførtes som omtalt i Søværns-Orientering nr.19/74 torpedobådsøvelsen BOLD GAME, der faldt sammen med en anden stor NATO-øvelse med dansk deltagelse, øvelsen BRIGHT HORIZON. I maj afsluttedes ligeledes forårets minestrygningsøvelse BLUE HARRIER, et meget beskrivende navn, idet en harrier er en specielt trænet jagthund til hare- og kaninjagt.

BLUE HARRIER-øvelsen havde bl.a. til formål at træne de specielle "Clearance Diving Teams" (CDT), d.v.s. hold af minedykkere, i at opspore og uskadeliggøre miner i områder, hvor minestrygerne enten ikke kan operere - havneområder o.l. - eller, hvor det ikke er rentabelt, at indsætte minestrygere, fordi minerne er vanskelige at stryge.

I øvelsen deltog i år et norsk, et vesttysk og et dansk CDT-hold. Det

danske hold bestod af en leder, premierløjtnant H. Pedersen, Søværnets Mineskole, og 5 overkonstabler fra Ministrygereskadren. Tidligere års hold har udelukkende bestået af minemekanikere. Holdet har været underbragt på og arbejdet fra orlogskutteren LÅSØ. Det var en fordel i modsætning til tidligere, at holdet nu både havde bedre navigationshjælpemidler og teknisk bistand til rådighed.

Den søgemetode, man anvendte i år, var også forholdsvis ny for søværnet, idet man næsten udelukkende benyttede en "Divers Hand Held Sonar", en lille batteridrevet, håndbetjent sonar, som dykkeren medbringer i vandet. Der udlægges små bøjler i et særligt mønster, og dykkeren går til bunden ved hver bøjles forankring og kontrollerer ekkoer på havbunden. Hvert ekko undersøges nøje, og hvis det er en mine, bliver den pladsbestemt for senere uskadeliggørelse. Er det ikke en mine, kan dykkeren gennem et i sonaren indbygget kompas let finde tilbage til sit udgangspunkt. Når en funden mine skal uskadeliggøres, sker det enten ved, at dykkeren gør den ufarlig på stedet, hvorefter den løftes op og bringes bort til endelig uskadeliggørelse, eller den bortsprænges på stedet, hvis det er muligt.

Under øvelsen lokaliserede og uskadeliggjorde det danske hold 6 miner, hvilket er et udmærket resultat og fuldt på højde med både de øvrige holds og med sidste års præstation. Holdet prøvede også at samarbejde med en minehunter (minesøgningseskibe), som først lokaliserede minerne med specielt søgeudstyr og dernæst dirigerede dykkerne til stedet for uskadeliggørelsesarbejdet. Også disse øvelser var succesfulde.

(VBS/SMS)

Uddannelse af sanitetspersonel

Chefen for Søværnet har anmodet Forsvarskommandoen om at godkende, at faguddannelse af søværnets værnepligtige sanitetsspecialister henlægges til Lægekorpsets Skole. Uddannelsen vil omfatte 10 ugers sanitetsfaglig teori i henhold til uddannelsesplan udarbejdet ved lægeskolen efter forhandling med Forsvarskommandolægen og Søværnslægen.

Perioden for 1. uddannelseshold, 12 værnepligtige og 2 værnepligtige sergenter til omskoling, vil vare fra 6. maj til 12. juli. De værnepligtige møder direkte fra en indledende grunduddannelse ved Søværnets Eksercerskole af 3 ugers varighed. Af den resterende grunduddannelse indgår den grundlæggende sanitetsuddannelse i undervisningen ved lægeskolen, medens bevogtning-, nærforsvar- og håndvåbenuddannelsen henlægges til perioden

derefter i forbindelse med værnepligtiges tjeneste ved søværnets infirmerier. I samme periode afgives de værnepligtige til uddannelse i ABCD-tjeneste og krigssanitetstjeneste ved Teknikskolens ABCD-kurser, ligesom de vil modtage 66 timers yderligere undervisning efter en lektionsplan udarbejdet af Søværnslægen.

I nær fremtid vil der blive fremsat forslag til uddannelsesplan for efterfølgende hold og til en videregående faglig uddannelse af sanitetskonstabler.

(MST)

16 patruljebåde til en halv milliard

Det svenske Försvarets Materielverk har fremsendt et forslag til regeringen om bestilling af 16 patruljebåde. Det er en kæmpeordre på omkring en halv milliard kroner, som helt eller delvis placeres i Norge. Bådene bliver af den norskbyggede JAGAREN-type (svarer til norsk STORM-klasse), og de skal sandsynligvis bygges på Bergens Mekaniske Verksteder allerede fra det kommende budgetår.

Materielverkets forslag er fortroligt, men det skyldes dog mere kommercielle end sømilitære grunde, oplyser Försvarsdepartementet. Regeringen har endnu ikke godkendt forslaget, fordi der stadig forhandles, om bådene skal bygges på flere værfter, eller om hele ordren skal bestrides af ét værft. Desuden skal svenske virksomheder tilgodeses som underleverandører.

Ministeriet afviser, at beløbsrammen - ca. 400 mio. sv.kr.- under den langvarige planlægning er blevet udhulet, så der kun bliver penge til 10-12 fartøjer. Nordmændene er stærkt interesseret i samproduktion, hvorfor prisen kan holdes meget lavt. Man regner med, at den norske flåde vil bestille næsten lige så mange både. Der kan opstå den situation, at nogle af bådene skal bygges i Sverige på licens.

Bådernes topmoderne udrustning vil koste omkring halvdelen af beløbet. De skal bl.a. have en ny 57 mm luftværnskanon fra Bofors, en forbedret version af det norske missilsystem PENGUIN og svensk ildledelsesudstyr.

Kontreadmiral Gunnar Grandin, der er chef for Materielanskaffningen, siger, at baggrunden for anskaffelsen er den svenske flådes tilfredshed med den norskbyggede patruljebåd JAGAREN, som man nu har gennemprøvet i et par år. Resultaterne af alle prøver har været udmærkede.

(MST)

Indland kort

Universitetets Mineralogisk-Geologiske Institutter har bedt om søværnets hjælp til at foretage en række bundundersøgelser i Skagerak. Chefen for Søværnet har svaret, at en af orlogskutterne under Kattegats Marinedistrikt i forbindelse med normal tjeneste vil kunne stilles til rådighed.

Undervandsbåden ISLAY, som Howaldtværftet i Kiel har bygget til Peru, er for tiden på prøvesejlads med værftsbesætning i danske farvande. Den har, ledsaget af forsøgsskibet PEGASUS, besøgt Frederikshavn.

I dagene 28.-31.maj var der landstalsmandsudvalgsmøde for værnepligtige befalingsmænd og -elever på Viborg Kaserne. Der blev bl.a. drøftet løn- og ferieforhold.

Forsvarskommandoen har indstillet, at Skoledelingen for Kadetter bestående af minelæggeren FYEN, ministrygerne EGERNSUND og VILSUND samt sejlkutterne THYRA og SVANEN aflægger uofficielt besøg i Karlskrona i perioden 1.-5. august. Det sker i forbindelse med det årlige nordiske kadetidrætsstævne.

Flere og flere i søværnet driver en eller anden form for idræt. På Søværnets Idrætsforenings generalforsamling blev det oplyst, at medlems-tallet nu er steget til 2560.

I dagene 17.-19. juni får Søværnets Kampinformationsskole besøg af kadetter fra hæren og flyvevåbnet. Samtidig besøger personel fra et engelsk sanitetskorps Flådestation Frederikshavn, og den 20.juni kommer den svenske admiral Lindemalm på besøg.

Udland kort

Rensningen af Suezkanalen skrider hurtigt frem. De britiske enheder, kommandoskibet ABDIEL og ministrygerne WILTON, BOSSINGTON og MAXTON, har flyttet deres base fra Port Saïd til Ismailia, 48 miles længere mod syd. Det er de første skibe, der frit har sejlet denne strækning siden 1965.

Det norske forsvarsministerium har afleveret forslaget om ændrede regler for forswarets optræden overfor fremmede undervandsbåde i norsk territorialfarvand. Det skal nu studeres af forsvarskomiteen.

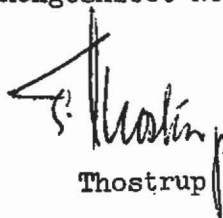
Der er opstået et spændt forhold mellem Grækenland og Tyrkiet, efter at den tyrkiske flåde har beordret hjælpeskibet CANDARLI, 1.010 t, til at søge efter olie i farvandet ved Dardanellerne. Grækenland hævder, at området ligger på den græske side af kontinentalsokkelen.

Karlskrona bystyre har nedsat en komité, der allerede nu skal komme med forslag til fejringen af byens 300 års jubilæum i 1980. I komitéen er der også repræsentanter for flåden, thi Karlskrona blev anlagt af Karl XI i 1680 som flådestation og fik købstadsprivilegier samme år.

Den norske regering har vedtaget at forhøje de værnepligtiges dagpenge m.v. Dagpengene stiger med 1,50 kr. pr. dag til 11,50 n.kr. Forsvarsministeriet overvejer et krav fra talsmændene om at indføre et særligt "forsvars-pristal", men det synes svært at finde et beregningsgrundlag.

Chefen for det britiske Søkort-Arkiv, kontreadmiral G.Hall, oplyser, at produktionen i fjor steg med 9% og for første gang passerede 2½ mio.kort. Omsætningen var også rekord - 1.894.452 pund.

Efter en særdeles stormfuld sejlads, der gav et døgn's forsinkelse, har den norske konge om bord i kongeskibet NORGE aflagt besøg i Island.

Thostrup

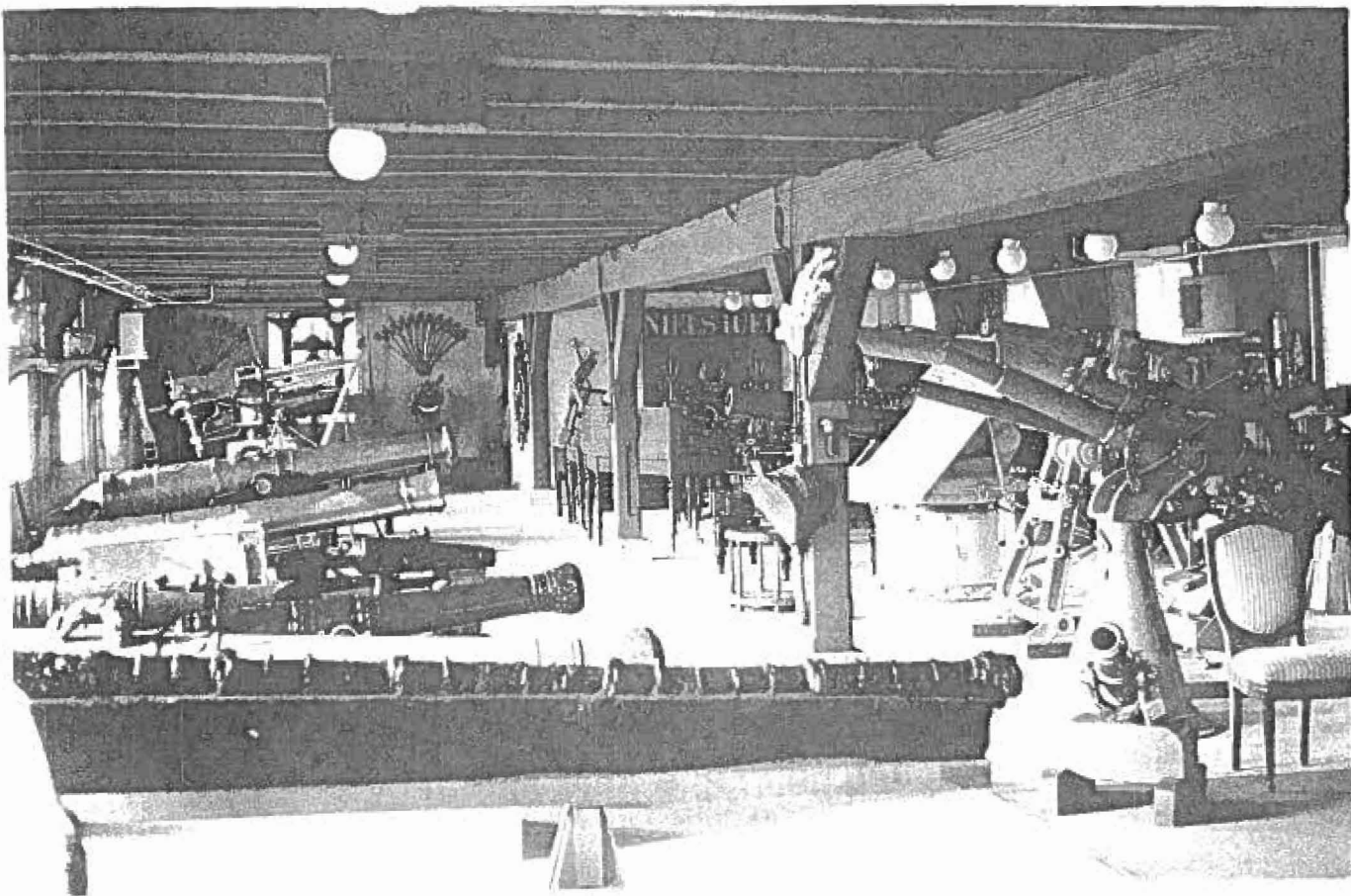
SØVÆRNS- ORIENTERING

Bohlendachhuset set over Snedkergraven

Bohlendachhuset - en sjældenhed fra 1801.

På sydsiden af Frederiksholm ved den smalle kanal, der hedder Snedkergraven, som adskiller de to øer Frederiksholm og Arsenaløen, ligger et lille, mærkeligt hus med en aparte tagkonstruktion. Tusindvis af mennesker, der har deres arbejde på Holmen, og som bruger vejen gennem Værftsbrovagten, har set huset hundredvis af gange og lægger snart ikke mere mærke til det. De fleste ved, at det kaldes Bohlendachhuset, men kun de færreste ved, hvad denne lille arkitektoniske sjældenhed med det gule bindingsværk og det ejendommelige røde tegltag indeholder.

Vue ned igennem museets stueetage

Bohlendachhuset, der er fredet i klasse A, er rammen om en ene-stående samling maritime museumsgenstande og hedder i det officielle sprog Museumsmagasinet. Konstruktionen stammer i sin oprindelse fra Frankrig, hvor sådanne huse - blot 3-4 gange så store som Holmens - blev anvendt på slotte som ridehuse. Oprindelsen går så langt tilbage som til 1600-tallet, der var tiden for renaissancens blomstring i Frankrig.

Som så meget andet, der i tidens løb går i glemmebogen, således gik det også med denne huskonstruktion, og først i slutningen af 17-hundredtallet blev den opdaget af en tysker, der førte konstruktionen til Preussen og Holsten, hvor sådanne huse fik en betydelig udbredelse under navnet Bohlendächer-Häuser. Navnet stammer fra plattysk og betyder "bræddetags-huse", fordi fordelingen ved denne huskonstruktion var, at der blev sparet tømmer til tagkonstruktionen, der kun bliver båret af brædder formet som en hvælving.

Et sådant Bohlendachhus opførtes i 1801 på Holmen, hvor det skulle anvendes til magasin for slæderapperter til kanonbåde. En rappert er forløberen for det, der i dag hedder en affutage.

Som magasin for slæderapperter under det daværende Søtøjhus anvendtes huset i mange år, indtil rapperterne blev afløst af egentlige af-futager i søværnets skibe. Der efter blev huset anvendt som møbelmagasin. Under krigen anvendte besættelsesmagten også huset som magasin, men det er ikke fastlagt til hvad. I årene efter krigen blev det atter anvendt af det daværende Søartilleri, der brugte huset til magasin for forskel- ligt artillerimateriel, men først for 10 år siden fik Bohlendachhuset med indhold sin nuværende status som museumsmagasin til undervisnings- brug.

I begyndelsen af dette århundrede begyndte en initiativrig besty- rer på Arsenalet, efter ønske fra Søtøjmasteren og Chefen for Orlogs- værftet at samle og opstille artillerigenstande i selve Arsenalbygning- en. Så kom den anden verdenskrig og Danmarks besættelse, og de mange historisk værdifulde genstande måtte spredes og opmagasineres over hele København for efter krigens afslutning og Danmarks befrielse igen at blive samlet på Holmen.

Allerede i 1926 opstod tanken om at oprette et marinemuseum og samle, hvad der var af historisk værdifulde ting på Holmen, således at også Danmark fik et museum i lighed med, hvad der eksisterede i andre lande med veneration for deres maritime fortid.

Tanken blev dog ikke realiseret, og krigen satte en stopper for en videreudvikling af idéen.

Nok var der i årene efter krigen indenfor maritime kredse en be- tydelig interesse for oprettelsen af et egentligt Orlogsmuseum, men tankerne og planerne var ikke økonomisk realisable. En kreds af private oprettede et orlogsmuseum i Nikolaj Kirke, hvortil en del af søværnets museumsgenstande - navnlig skibsmodeller - blev udlånt.

Foruden den enestående samling i selve Bohlendachhuset, findes der værdifulde samlinger opmagasineret i krudttårnene på Carls og Fre- deriks Bastion, tilsammen store nok til at fylde endnu tre Bohlendach- huse med maritime museumsting. Søværns-Orientering vil i et par kommen- de artikler omtale nogle af Bohlendachhusets sjældenheder. En af dem står udenfor huset. Det er ankret, der ses i forgrunden på forsidebil- ledet, et såkaldt "Porters anker", der vejer 4.512 pund. Det stammer fra panserfregatten DANMARK, der blev bygget i Glasgow i 1864. Panser- fregatten udgik af flådens tal i 1901.

(MST)

Rekruttering af konstabler blandt værnepligtige

Som bekendt medførte forsvarsforliget, at antallet af værnepligtige (og tjenestetiden) i søværnet blev reduceret, medens det tilladte antal konstabler blev øget fra ca. 900 til ca. 1400.

Med henblik på rekruttering af konstabler (O) blandt allerede indkaldte værnepligtige har Chefen for Søværnet med en skrivelse til samtlige skibe og tjenestesteder udsendt aktuelle oplysninger om dette emne.

Det fremgår af skrivelserne, at konstabel-rekrutteringen er i god gænge, og at antallet af konstabler i søværnet er støt stigende.

Marinestaben, der gerne ser denne rekruttering fastholdt - evt. øget, oplyser, at søværnet vil være endog særdeles interesseret i kontrakttegnning med egnede værnepligtige specialister. Behovet er for nærværende størst indenfor tjenestegrensområderne signal, kampinformation, fjernskriver og maskin.

Da Marinestaben har erfaring for, at den overvejende del af de værnepligtige, der ansøger om konstabel-tjeneste, ønsker at forblive ved hidtidige tjenestested, påpeges det i skrivelserne, at det vil være formålstjenligt, at ansøgere prøver at tilpasse kontraktlængden til det enkelte tjenestesteds bemandingsform - for skibe under bemandingsform I og II vil kontraktlængder på 5, 12, 17 eller 24 mdr. (o.s.v.) være hensigtsmæssige.

Marinestaben er imidlertid også indstillet på at acceptere tidsubestemte kontrakter med 3. mdr. opsigelsesvarsel.

Ansøgninger om konstabel-tjeneste bør normalt være Marinestaben i hænde senest 2 mdr. før ordinær hjemsendelse, dog er Marinestaben f.s.v.a. værnepligtige specialister af hold januar 74 forsøgsvis indstillet på at acceptere ansøgninger, der er Marinestaben i hænde umiddelbart inden hjemsendelse i oktober 74.

Ansøgninger bør indeholde ønske om primært og alternativt tjenestested.

Udover antagelse af egnede værnepligtige til egentlige konstabelposter er det desuden Marinestabens ønske at antage ca. 50 konstabler (O) (u.tjenestegren) til messe- og kabystjeneste samt ca. 100 konstabler (O) (u.tjenestegren) til fortrinsvis anvendelse for besættelse af alm. værnepligtige-poster i inspektionsskibe, inspektionsskuttere og bevogtningsfartøjer. Alt i alt er der umiddelbart behov for antagelse af ca. 425 mand som konstabler (O) inden for flg. tjenestekområder: Artilleri, signal o.s.v..... ligesom der behøves godt 50 konstabler (T) fortrinsvis fordelt på maskin-, radio- og teleområderne.

Yderligere oplysninger kan fås ved det enkelte tjenestested eller ved henvendelse til Marinestabens personelforvaltningssektion II.

(MST)

FN's 3. Havretskonference

I perioden 20. juni - 29. august finder FN's 3. Havretskonference sted i Caracas, Venezuela.

Baggrunden for afholdelse af en 3. Havretskonference på nuværende tidspunkt er, at udviklingen siden 1958, hvor de nuværende konventioner vedrørende retsregler på havet blev vedtaget, både teknologisk og politisk, har gjort det nødvendigt med en revision og udbygning af de gældende regler. Bl.a. har flere lande ensidigt udvidet deres territorialfarvand og fisketerritorium, ligesom der siden 1958 er opstået et antal nye selvstændige stater, der ikke uden videre vil acceptere Genève-konventionerne fra 1958, som de ikke har været med til at udforme.

Af spørgsmål, som kan forventes behandlet ved denne 3. Havretskonference, kan nævnes: Søterritoriets udstrækning, fiskerettigheder, afgrænsning af kontinentalsoklen og det internationale havbundsområde.

Søterritoriet: Medens de lande, der deltog i konferencen i 1958 og igen i 1960, ikke kunne skabe enighed om at fastsætte nogen maksimal grænse for det egentlige søterritoriets udstrækning, synes det, som om der denne gang skulle kunne skabes et flertal for en maksimalgrænse på 12 sømil. Dette kræver dog først løsning af en række spørgsmål, der naturligt vil opstå ved udvidelsen af søterritoriet til 12 sømil, bl.a. med hensyn til fiskeri og passageret, herunder passage gennem internationale stræder. Hidtil helt åbne gennemsejlingsfarvande vil nu blive dækket af bredstaternes territorialfarvand med deraf følgende muligheder for indgreb over for passerende skibe og fly. Dette har fået USA og Sovjetunionen til at fremsætte forslag om, at alle skibe og fly skal have samme frihed til sejlads gennem og overflyvning af internationale stræder som på det åbne hav. Imod dette forslag går en række strædestater som Spanien, Indonesien og Malaysia.

For Danmarks vedkommende gælder, at de danske stræder er så smalle, at de efter hidtil gældende folkeret altid har været dækket af territorialfarvandet på 3 sømil, og vi mener ikke, at der er nogen grund til at ændre reglerne for disse snævre farvande, således at der sker en reduktion af vores suverænitet, men at der må findes en særlig ordning, der gør det muligt at undtage dem fra en eventuel ny regel om, at der skal gælde fri gennemsejlingsret gennem internationale stræder. Dette kan f. eks. gøres ved, at denne gennemsejlingsret kun skal gælde områder,

der i dag ligger udenfor de enkelte landes søterritorium, men som i tilfælde af en udvidelse af søterritoriet til 12 sømil vil komme ind under dette.

Hvis en sådan ordning kan opnås, vil vi nok kunne acceptere de amerikanske og sovjetiske forslag, der i øvrigt stemmer med vore skibsfartsinteresser.

Fiskerirettigheder: Fra en lang række udviklingslande og også fra enkelte industrialiserede lande foreligger der indenfor dette område et forslag om, at kyststaterne skal have eneret til samtlige naturressourcer i havet ud til en afstand af 200 sømil fra kysten.

For Danmarks vedkommende er dette et vanskeligt spørgsmål, fordi fiskeriet på Færøerne og Grønland har interesser, der afviger fra fiskeriet i resten af riget.

Kontinentalsoklen: Den nuværende konvention om kontinentalsoklen siger om afgrænsningen, at denne er ved 200 meters vanddybde, eller så langt ud, udnyttelse teknisk er mulig. Teknologien har imidlertid udviklet sig på en sådan måde, at det i dag er muligt at udnytte havbunden ud over disse 200 meters dybde. Da det er teknologisk set mest udviklede lande, der har fordel af den nuværende formulering af konventionen, er der fra anden side fremsat forslag om en konkret fastsættelse af kontinentalsokkelgrænsen til en afstand af 200 sømil fra kysten. Dette forslag vil antagelig kunne accepteres af Danmark.

Det internationale havbundsområde: I tilknytning til afgrænsningen af kontinentalsoklen melder spørgsmålet sig, hvad der skal gælde for havbundsområder uden for denne grænse. En principerklæring fra FN's generalforsamling går ud på, at dette område skal være "menneskehedens fælles arv" og forvaltes af et internationalt organ. Hvordan denne forvaltning skal opbygges, bliver det afgørende problem ved konferencen, idet der i dette spørgsmål er absolut modstridende synspunkter mellem udviklingslandene og de store industrilande, hvor de første ønsker en meget stærk organisation med eneret til at udnytte havbunden, hvorimod de sidste ønsker en ordning, som ikke væsentlig indskrænker deres handlefrihed.

Udover de allerede nævnte punkter vil det også være konferencens mål at få vedtaget en rammekonvention indeholdende generelle principper om staternes rettigheder og ansvar med hensyn til besvarelse af havmiljøet, ligesom spørgsmålet om en regulering af de videnskabelige havundersøgelser, der i dag kan gennemføres helt frit, vil blive taget op.

Som det fremgår, er det en række store områder, der skal behandles ved denne 3. Havretskonference, og om det lykkes at opnå nogen re-

sultater indenfor de forskellige emner vil først og fremmest afhænge af, hvorvidt de forskellige interessegrupper er villige til at samarbejde om en række kompromisløsninger. I benægtende fald kommer antagelig "den stærkes ret" til at herske på havene med deraf følgende konfliktmuligheder.

(MST)

Indland kort

Ved retten i Tønder idømtes skipperen på den tyske rejekutter BOREAS, der blev opbragt af orlogskutteren RØMØ for ulovligt fiskeri på dansk søterritorium, en bøde på 8.000 kr.. Redskaber og fangst blev tilbagekøbt for 5.000 og 1.890 kr. plus sagens omkostninger 400 kr.

Kvindeligt Marinekorps i det vestsjællandske område har holdt parole på Flådestation Korsør. Den blev inspiceret af chefen for flådestationen og korpschefen Gerda Hertz. KMs musikkorps medvirkede og gav senere en koncert i byen.

Chefen for Søværnet har indstillet til Forsvarsministeriet, at der på Søværnets Officersskole næste kalenderår på A-linien ønskes optaget 25 kadetter, taktisk linie, 10 teknisk linie og 6 administrativ linie. For B-linien ønskes optaget 20 kadetter.

Forsvarsministeren har besøgt Flådestation København og Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole og bl.a. set på indkvarteringsforhold. Ministeren har fornylig søgt om dispensation for bygge- og anlægsstoppet for at få gennemført de omfattende byggeprojekter i begge områder.

Stabschefen ved Chefen for Søværnet inspicerede Torpedobådernes mobile Base den 12. juni. Inspektionen fandt sted under MOBAs stationering på Røsnæs. Den 20. juni blev Marinestation Anholt inspiceret. Efter inspektionen holdtes begge steder et møde med drøftelse af aktuelle problemer.

Udland kort

Den britiske flåde har nøje fulgt sovjetiske flådeøvelser nord for Skotland. I øvelserne, som russerne betegner som rutinemæssige antiubådsøvelser, deltog bl.a. to missilkrydsere af KRESTA-klassen - mere avancerede skibe end NATO vil råde over i de næste par år, siger briterne.

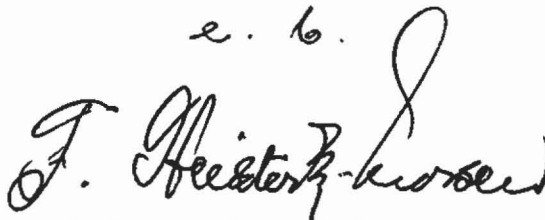
Overlæge Lindell ved Karlskronas örlogsskolor foreslår bl.a., at værnepligtige bør forlægges så nær hjemmet som muligt og nyindkaldte have en blidere start om morgenen. Det vil give dem en bedre tilpasning til livet i forsvaret - nyindkaldte er i dag ikke i balance til opgaven, siger han.

Kina har bygget sin første atomubåd. Den er for tiden på prøve-sejlads, der forløber tilfredsstillende, oplyser flådeledelsen. Den næste atomubåd er under bygning, og et missil med atom-spids er under udvikling.

Der er planer om at udbygge den gamle flådebase i Scapa Flow i Skotland til en kæmpehavn for Nordsø-tankskibe. Olien skal dog næppe raffineres i basen, men sendes videre i rørledninger. Lignende terminalhavne kan komme på tale på Shetlands- og Orkneyøerne.

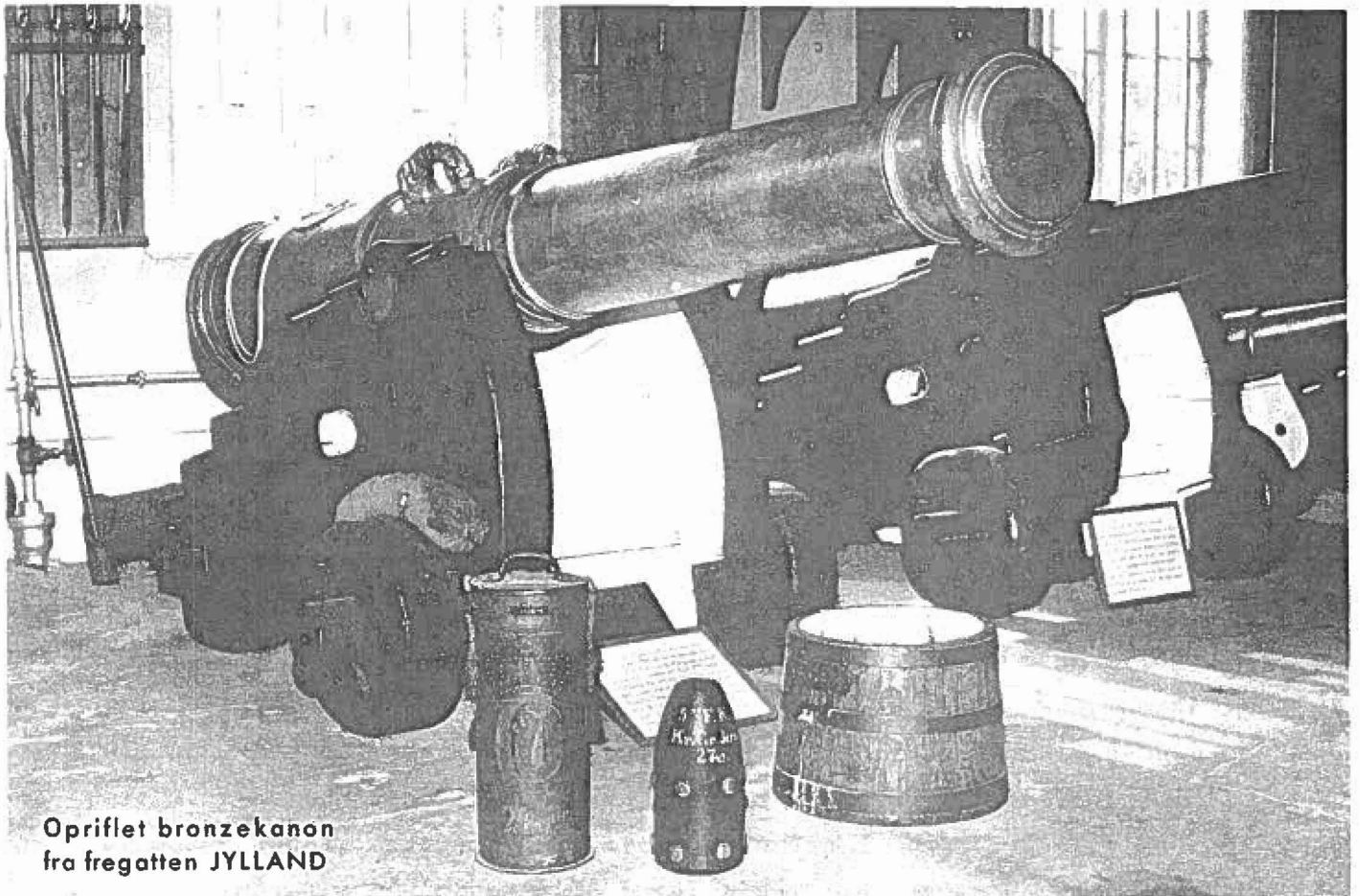
Det finske Wärtsilä-værft har snart den første af tre sovjetiske isbrydere klar til søsætning. Den er på 20.000 t, 150 m lang og 30 m bred, har dieselmotorer på ialt 26.000 hk og får navnet JERMAK efter den første russiske isbryder fra 1899. Efterfølgeren har bl.a. bibliotek, svømmebassin og sauna.

e. b.

F.Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

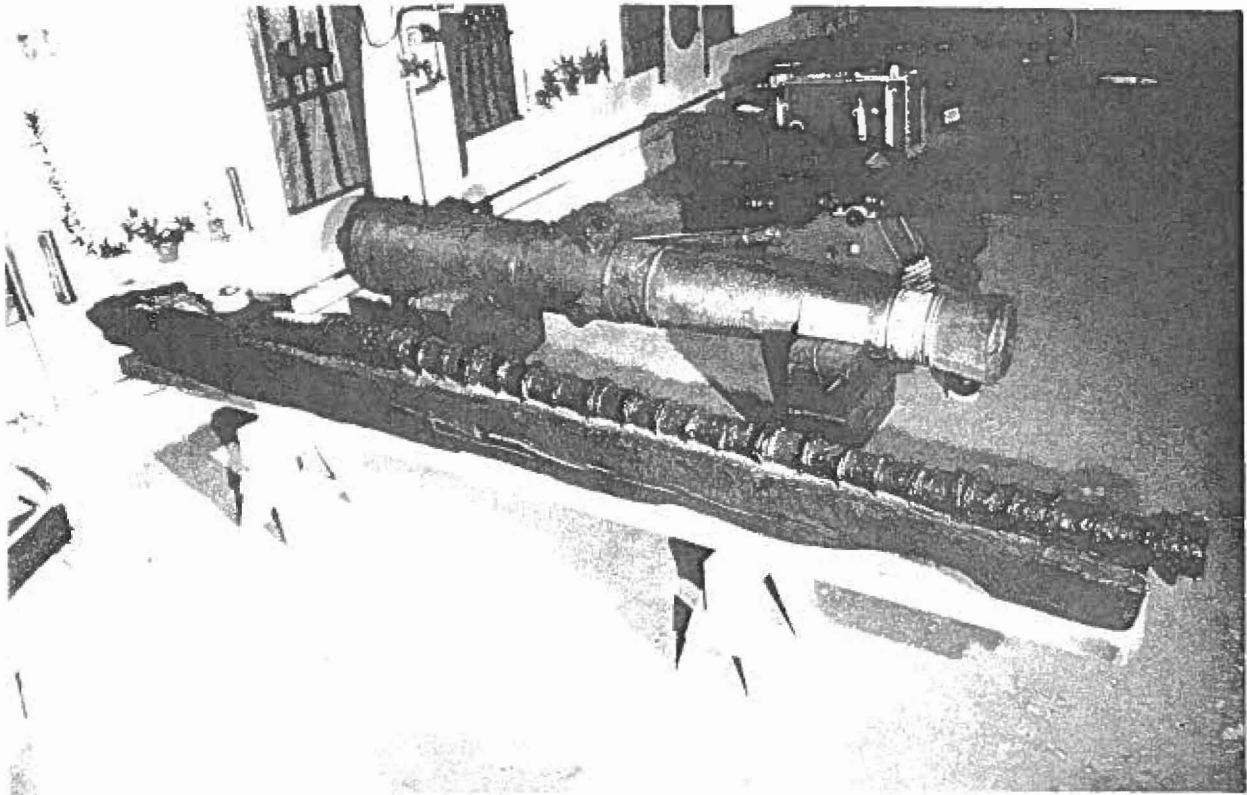

Opriflet bronzekanon
fra fregatten JYLLAND

Museumsmagasinet's sjældenheder

Besøgende i Museumsmagasinet i Bohlendachhuset møder både i underetagen og øverste etage et imponerende og fascinerende syn. En nøje gennemgang, ja, bare en gennemgang i store træk af de udstillede genstande, kanoner, håndvåben, uniformer, service og sølvtøj, for blot at nævne nogle enkelte områder, er ikke mulig på denne begrænsede plads. Samlingen i Bohlendachhuset bør opleves ved selvsyn. Danmarks maritime fortid bliver lyslevende især med en så vidende og god fortæller som museets leder, konservator V. Topsøe-Jensen.

I denne artikel fortælles om nogle udvalgte genstande og deres historiske baggrund, som forhåbentlig vil give læserne lyst til selv at

I forgrunden kammerkanonen fra 1400-tallet

aflægge et besøg på denne forunderlige museumsudstilling.

Forsidebilledet viser en oprindelig 12 punds glatløbet bronzekanon støbt i Frederiksværk 1768. Det interessante ved kanonen er, at den oprindeligt glatløbende kanon blev opriflet i 1860 til en $5 \frac{1}{2}$ tommes riffelkanon. Den har ydermere stået om bord i fregatten JYLLAND og her været med i kampen ved Helgoland i 1864. Af kanonens kontrolbog, der ligger ved siden af, fremgår det, at kanonen den 9. maj 1864 affyrede 29 skud. Måske ikke et imponerende antal skud i dag under en kamp, der varede et par timer, men efter datidens forhold var det fint. Det skal tages i betragtning, at den 2 t tunge kanon med hånd og magt ikke alene skulle lades, men også bakses på plads efter hvert skud.

I en så righoldig og særpræget samling er det umuligt at pege på en enkelt museumsgenstand og betegne den som samlingens perle. I rækken af opstillede kanoner finder man måske verdens ældste bevarede kanon. Den er opfisket ved Anholt og er fra 1400-tallet, altså fra Dronning Margrethe den Førstes tid omkring Kalmarunionen. Kanontypen er blevet kaldt et kammerstykke. Sådanne kanoner blev opbygget af længdeskiner af smedjern omlagt med ringe og befæstet til et svært træunderlag, der dannede affutagen. Kanonen er en bagladekanon. Kuglen, der var en bly-

kugle, blev anbragt bagest i løbet og bagved indsattes et løst kammer til krudtladningen. Kammeret blev holdt på plads af en kile, og her er måske oprindelsen til navnet kilen i en kanon. Kilen er i dag den metal-kloids, der lukker patronen inde i kammeret. Da kanonen blev fundet, var der endnu en kugle i det 3,5 m lange løb.

(MST)

Uddannelse af konstabelelever

Igennem et par år har der fra værkstedsskolernes lærere og konstabeleleverne af teknikerlinien været ønske om en ændring af prøvetiden for konstabelelever, så mindst 6 ugers værkstedsskole kunne rummes indenfor denne. Flere forhold har hidtil hindret det, ikke mindst kravet om, at de 3 måneders skoletid på Søværnets Eksercerskole ikke måtte beskæres. Omlægningen af grunduddannelsen har nu muliggjort, at ønsket kan gennemføres.

Nedskæringen af tjenestetiden for værnepligtige har tillige medført, at den hidtidige uddannelse af specialbemanding til forternes 150 mm batteri af økonomiske grunde må ændres fra at omfatte værnepligtigt personel, bl.a. Tamburkorpset, til at omfatte konstabelelever (T). De værnepligtige vil kun kunne anvendes i ca. 6 måneder, hvorimod den overvejende del af konstabeleleverne kan påregnes anvendt i 12-18 måneder. Det er dog en forudsætning, at fortet til stadighed har en tilstrækkelig bemanding af nøglepersonel.

For konstabelelev-hold I/74 har der i januar kvartal været gennemført en 150 mm uddannelse. Denne forsøgsordning har vist, at en sådan uddannelse er mulig, og at Stevnsfort kun vil kunne gennemføre denne uddannelse to gange om året. For at tilgodese Stevnsfort og Langelandsfort med specialbemandingspersonel til såvel 150 mm batteriet som til bevogtning og nærforsvar herunder bemanding af 40 mm kanon mod landmål, er det Marinestabens hensigt at lade hvert andet hold konstabelelever (T) uddanne til førstnævnte opgave og hvert andet hold til øvrige opgaver.

Forløbet af de 6 måneders prøvetid vil blive kombineret grund- og specialbemandingsuddannelse i 6-7 uger, skoletogt ca. 13 uger og værkstedsskole 6-7 uger. Varighed og kalenderplacering af værkstedsskolen eller tilsvarende vil ikke blive ændret, hvorimod indkaldelsestidspunktet for resterende hold i år vil blive udskudt ca. 6 uger.

(MST)

1100 mand til nordisk kadetstævne

Svenskerne har nu programmet færdig til det årlige nordiske kadetstævne, der holdes i dagene 31. juli - 5. august i Karlskrona. Der deltager ca. 1100 mand fra godt en snes fartøjer fra Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Fra Danmark deltager minelæggeren FYEN, minestrygerne EGERNSUND og VILSUND samt øvelsesfartøjerne THYRA og SVANEN. Finland møder med skoleskibet MATTI KURKI og patruljebådene RAISIO og RÖYTTÄ, Norge med korvetterne SLEIPNER og ÆGIR samt minestrygerne GLOMMA, SIRA, ALTA og SUDA og Sverige med jageren SÖDERMANLAND, patruljebåden JAGEREN, torpedobådene T 46 og T 47 samt minestrygerne TÄRNÖ, ORNÖ og STURKÖ.

På programmet står bl.a. volleyball, kapsejls, fodbold, svømning, fri idræt, terrænløb og pistolskydning. Der bliver en række studiebesøg i virksomheder, udflugter i Småland, kirkeparade og gudstjeneste. Stævnet overværes som sædvanligt af cheferne for de fire officersskoler.

(MST)

Søværnets Samarbejdsudvalg

Søværnets Samarbejdsudvalg (lokaludvalget) har holdt sit sidste møde før sommerferien. Dagsordenen var som sædvanlig lang og arbejdskrævende for deltagerne, der denne gang i særlig grad diskuterede spørgsmål som Forsvarets øverste ledelse (hvor det især er personelforvaltningens indretning og placering, der interesserer), Holmens bedriftsværn og søværnets personelpolitik.

Samarbejdsudvalget udpegede ingeniør M. Hauerslev, Orlogsværftet, til at repræsentere samtlige forhandlingsberettigede personelorganisationer i det af Forsvarsministeriet nedsatte boligvurderingsnævns. Ingeniøren skal deltage i vurderingen af Nyboders ca. 760 lejemål.

(MST)

Indland kort

Inspektionskutteren TEISTEN blev fornylig under assistance til den færøske trawler SKRAPUR påsejlet og beskadiget af trawleren. Det kostede 12.808 kr. i reparationer, som trawlerens forsikringselskab nu har betalt.

Chefen for søværnet aflagde den 25. juni besøg i minestrygeren GULDBORGSUND for at blive orienteret om minestrygerens operationer som

opmålingsskib og for at overvære opmåling med nyt materiel. Om bord var også chefen for Nautisk Afdeling, underdirektør K. Kærgård.

Efter afsluttet forskole m.v. er der nu udtaget personel til tjeneste ved Slædepatruljen SIRIUS. Holdet oprejser medio juli og begynder tjenesten den 17. juli. Sergenterne tillægges midlertidig grad som oversergenter under tjenesten ved patruljen.

Forsvarskommandoen har meddelt, at kriteriet for tildeling af æressabel/æresdolk til kadetter ved officersskolernes A- og B-linier er, at der efter 13-skalaen opnås mindst 10,7 i gennemsnit af samtlige karakterer.

Udland kort

Samtlige 1600 ansatte ved Karlskronaværftet protesterer skarpt til forsvarsministeren over planerne om at bygge 16 patruljebåde af JÄGAREN-typen i Norge. De ansatte er urolige for beskæftigelsen og siger, at bådene kunne bygges lige så godt og billigere i Karlskrona.

Kanohold med 8 reserveofficerer fra den britiske flåde har sat ny rekord på Rhinen. De sejlede i fire kanoer fra Chur i Schweiz til Willemstad i Holland, en strækning på 714 miles, på 10 døgn, 11 timer og 3 minutter. Den tidligere rekord var på 17 $\frac{1}{2}$ døgn og sat i 1961.

Den vesttyske forbundspræsident Gustav Heinemann har tilbragt 3 døgn om bord i marinens skoleskib GORCH FOCK. Han var ledsaget af sin hustru, og det var første gang en kvinde overnattede om bord. I Østersøen gav kadetterne en orientering om deres virksomhed mod til gengæld at få én om en præsidents virksomhed.

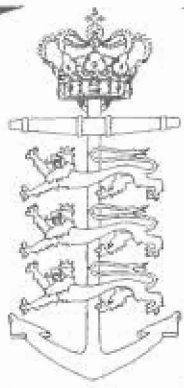
Det amerikanske hangarskib MIDWAY måtte fornylig forlade Japan uden ca. 100 besætningsmedlemmer, der var gået i land uden tilladelse. Det skete efter et møde om bord, hvor 300 protesterede mod forholdene. Flere af udebliverne siger, at de ikke vil vende tilbage til skibet.

Storbritannien hjemkalder alt militært personel - ca. 2.000 mand - fra Singapore. Den britiske base bemannes af en infanteribataljon, en ingeniøraftdeling, nogle fly og 5 fregatter. Singapores regering har bedt briterne overveje endnu engang.

Svenskerne vil opmudre Flinterenden fra 7,2 til 7,6 m dybde - det samme som Drogden. Desuden skal der ske en dansk-svensk udbygning af søredningstjenesten i Sundet, der årligt passerer af 40.000 skibe plus den krydsende færgetrafik. Et fælles forslag skal fremlægges for FN.

USA mener, at Sovjet har planer om at få en base på den tidligere engelske koloni Mauritius i Det indiske Ocean. Sovjet hjælper øen med udvikling af fiskeriet og har netop overdraget en patruljebåd til dens lille marine med et personel på 120 mand. Senere i år overdrages endnu en båd.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Helikopterlift til FALSTER

Øvelse DANEX 74 afviklet

Den årlige nationale øvelse DANEX afvikledes i perioden 28.maj til 19. juni. Perioden bød på en del blæst i de første uger, men var senere begunstiget af godt vejr, således at det ved nogle få programændringer undervejs lykkedes at få afviklet de fleste af de afsnit, som denne øvelse var inddelt i. I alt 23 skibe fra alle 5 eskadrer samt fly fra Søværnets Flyvetjeneste og fra flyvevåbnet deltog i DANEX, men i modsætning til tid-

ligere år, var flere af enhederne kun med periodevis.

DANEX 74 blev ledet af chefen for Søværnets operative Kommando, kontreadmiral N.F.Lange, der den 28. maj under afgivelse af salut hejste sit kommandotegn i minelæggeren FALSTER, fortøjet i Københavns yderhavn. Efter en kort orientering af samtlige eskadre- og skibschefer afgik styrken til Kattegat og Østersøen til forskellige våbentræningsøvelser. Ugen sluttede med en taktisk øvelse, hvor efter enhederne lagde ind på Holmen for afvikling af pinsefrihed.

Efter pinse fortsatte træningen i Kattegat, idet Undervandsbådseskadren dog forlagde til Østersøen for afvikling af torpedoskydekongurrence. Midt på ugen afholdtes atter en taktisk øvelse, hvor efter fregatten PEDER SKRAM, minelæggeren MØEN og 4 både fra 113. torpedobådsdivision afsejlede til Gdynia på uofficielt besøg, medens de øvrige enheder afgik til Kiel, ligeledes på uofficielt besøg i anledning af Kielerugen, den store årlige sejlregatta, som startede lørdag den 8.juni. Begge besøg blev særdeles vellykkede, og gav besætningerne god mulighed for at rekreere sig.

Den følgende uge blev benyttet til yderligere våbentræning, et par mindre taktiske øvelser og en SMASHEX, d.v.s. en øvelse i at finde og redde besætningen fra en forulykket undervandsbåd. Week-enden 14.-17.juni blev tilbragt i Århus.

Den 19.juni blev kommandoen i DANEX 74 strøget ved en parade på Elefanten på Holmen. Kontreadmiral N.F.Lange udtalte ved den lejlighed, at selvom ikke alle var nået så langt i træningsprogrammet, som ønskeligt, var det hans opfattelse, at alle havde ydet et godt stykke arbejde, og at resultatet stort set var tilfredsstillende. (SOK)

AARØSUND's deltagelse i STANAVFORCHAN

Søndag den 26.maj blev ministrygeren AARØSUND detacheret til STANAVFORCHAN, en stående NATO-styrke bestående af ministrygere fra Belgien, England, Holland og Tyskland. Chefen for styrken er i øjeblikket den belgiske Capitaine de Fregate F.J.M.VAN BEGIN. Den engelske kanal er styrkens primære operationsområde, men af øvelsesmæssige hensyn var STANAVFORCHAN deployeret til Kattegat, og lå på tidspunktet for AARØSUND's ankomst, i Frederikshavn.

De første øvelser med styrken blev foretaget under forlægning til Horten i Norge. Udover sejlads i forskellige formationer gennemførtes bl.a. sømålsskydninger og forsvar af enhederne mod angreb af kampsvømmere.

Fra Horten forlagde styrken via Nordsøen til Wilhelmshafen og videre til Portland på den engelske sydkyst, hvor STANAVFORCHAN i øjeblikket gennemfører en øvelsesrække omfattende minestrygning og minehunting. Under forlæggningerne måtte flere øvelser aflyses på grund af for hårdt vejr.

Internt i styrken lægger man stor vægt på "CROSSPOL", hvilket betyder ombytning af personellet mellem de forskellige landes skibe, således at man får lært hinandens arbejdsmetoder og procedurer at kende. Under en sådan bytning fik 3 af AARØSUND's besætning en tur til Flushing, med den hollandske minestryger HOOGEZAND, idet bl.a. et minestrygningskabel skulle udskiftes der. Efter at have tilbragt ugen med øvelser i Portland-området tilbragtes week-enden i den franske havneby St.Malo.

Da AARØSUND forlod STANAVFORCHAN den 25. juni, sendte styrkechefen et signal, hvori der bl.a. stod: De har været en udmærket repræsentant for Deres flåde. Forhåbentlig får vi snart dansk deltagelse igen!

(ARSU)

Arbejdstidsnorm for inspektionsskibe

I efteråret 1973 blev der nedsat en arbejdsgruppe under Forsvarskommandoen med det formål at undersøge arbejdstiden i forsvaret. Gruppen skulle fremkomme med forslag, der kunne nedbringe arbejdstiden eller på anden måde kompensere for arbejdstider, der oversteg, hvad der måtte forventes dækket af de mere generelle tillæg.

Marinestaben har under arbejdet i arbejdsgruppen fremhævet søværnets sejlene tjeneste - herunder især inspektionssjelds på Færøerne og Grønland - som et område, hvor arbejdstidsproblematikken var akut og snarest krævede en løsning.

I forbindelse med arbejdsgruppens arbejde har Forsvarsministeriet oplyst, at der ikke fandtes mulighed for kompensation for de områder, hvor arbejdstiden ikke kunne nedbringes ved omlægning af tjenesten, men at eventuel kompensation måtte ske i form af frihed. På denne baggrund udarbejdede Marinestaben et forslag til tjenestetilrettelæggelse for søværnets sejlene personel og forelagde det for arbejdsgruppen, der stort set har tilsluttet sig forslaget. Det er forelagt ministeriet til videre behandling og drøftelse med personelorganisationerne.

Marinestaben har gjort opmærksom på, at mange af de faktorer, der skaber arbejdstidsproblemer, er udenfor Chefen for Søværnets myndighedsområde, da de ofte er politisk eller operativt bestemt. Marinestaben vil i videts mu-

ligt omfang søge at påvirke disse faktorer i en sådan retning, at det sej-
lende personel får de bedst mulige arbejdsvilkår. (MST)

Ambassadør i Grønnedal

Den amerikanske ambassadør i København, Philip K.Crowe, har aflagt be-
søg i Grønnedal. Ambassadøren, der blev ledsaget af landshøvding Hans Lassen,
ankom til Grønnedal om bord på inspektionsskibet HVIDBJØRNEN. Samtidig med
ambassadørens og landshøvdingens besøg havde Grønlands Kommando besøg af
chefen for Thule Air Base, Col Harry B.Casterlin, chefen for Søndrestrøm
Air Base, Col James W.Stanley, Grønlands Kommandos forbindelsesofficerer
ved baserne OK N.Kure, Thule og MJ P.L.Christensen, Søndre Strømfjord.

Under besøget gav chefen for Grønlands Kommando en orientering for
gæsterne om Grønlands Kommandos virke og arbejde. Herunder kom man ind på
fiskerigrænser og -bestemmelser vedrørende Grønland. Det grønlandske lakse-
fiskeri blev ligeledes omtalt.

Gæsterne fik under besøget lejlighed til at komme på en fisketur i
Arsukfjorden og en sejltur til Arsuk Isbræ. Endvidere aflagdes et kort besøg
ved kryolitbruddet i Ivigtut. Hele selskabet afrejste fra Grønnedal med
charterhelikopter til Julianehåb og derfra videre til Narssarssuaq.

(GLK)

800 til Sct. Hansfest på Langelandsfort

Sct.Hansfesten på Langelandsfort er blevet en institution. Det blev
slået fast i år, da besøgstallet efter i et par år at have ligget på 600
nåede 800. Og det til trods for, at fortet måtte konkurrere med andre ar-
rangementer i området, hvor man kunne byde på borgmestre, kendte TV-folk,
ja selv en direktør for et orlogsmuseum som båltalere.

Til indledning sang man Carsten Hauchs tankevækkende aftensang:
"Sig månen langsomt hæver", og i sin båltale fastslog fortchefen, at dens
ord:"Vi stolte Adams slægter kun meget lidet mægter" trods teknisk udvikling
stadig er aktuelle. Også i dag er det sådan, at "vi efter skygger jager og
mangen kunst opdager, men kommer længer fra vor vej."

Megen af vor indsats er til mere skade end gavn lig molboerne, der
mandstærkt trampede frem gennem kornet for at jage storken bort. Denne fest-
lige scene var i øvrigt årets bålfigurer, og flere nutidige foretelser, der
stærkt minder om den gamle historie, blev nævnt.

For herren er vi alle ikke blot jyder, men også molboer, hed det videre i båletalen, og med inspiration fra Hauch må vi bede til, at vor dårskab må blive lutret til from enfold, sagde fortchefen. (LFT)

Indland kort

Chefen for Flyvevåbnet har tiltrådt et ønske fra Søværnets Officersskole om, at premierløjtnantkursus med 10 elever aflægger besøg ved visse af flyvevåbnets enheder i dagene 16.-20. september. Flyvevåbnets Specialskole skal tilrettelægge programmet.

Den bornholmske hjemmeværnsflotille blev nummer ét ved en flotillekonkurrence i København. Svenske marinehjemmeværnsfolk fra Malmø og Ystad besatte de næste to pladser i konkurrencen, bl.a. omfattende navigation, skydning og fjernkending.

En sygestatistik for konstabler ved Søværnets Konstabelskole viser et unormalt stort antal sygemeldinger. Chefen for Søværnet har derfor anmodet Militærpsykologisk Tjeneste om at iværksætte en undersøgelse af årsagerne.

Den vesttyske marines admiralstabsofficerskursus har med 18 elever aflagt besøg i Forsvarskommandoen, hvor de fik en række orienteringer om dansk forsvar.

Atter i år er der feriedrenge i forsvaret. I fjor var der 120 drenge i tilsammen 1601 dage - heraf var de 18 ved søværnets tjenestesteder. Tilbuddet gælder for drenge, der af lægelige eller sociale grunde ellers ikke har mulighed for et ferieophold.

Slædepatruljen SIRIUS har afsluttet forårsrejserne i Nord- og Østgrønland. Fra februar til juni har seks slædehold gennemkørt en samlet distance på 13.000 km. Det svarer til en trediedel af den samlede grønlandske kyststrækning.

Udland kort

Chefen for den svenske flåde går sammen med chefen for flyvevåbnet imod Forsvarschefens hemmelige forsvarsplan til regeringen. Den skal være grundlaget for 1977 forsvarsordningen. De to værnschefer har udarbejdet radikale ændringsforslag.

Efter søsætningen af isbryderen JERMAK, 20.000 t, har sovjet bestilt to lidt mindre isbrydere fra det finske Wärtsilä-værft, så man nu har 13 i ordre. Som noget nyt bygges beboelsesrummene udenfor skroget for at undgå støjproblemet, hvilket giver skibet en karakteristisk silhouet.

Det norske forsvars kantine havde i fjor et underskud på 2,7 mio.n. kr., der nu dækkes af staten. På de værnepligtige tillidsmænds landsmøde blev det oplyst, at underskuddet dækkes af midler, der var bestemt til velfærdsopgaver for menige.

Den tidligere vesttyske flådechef, viceadmiral F.O.Ruge, har talt på et stævne for 78 endnu levende af 300 søofficerer som i 1914 indtrådte i den kejserlige marine. Ruge kritiserede stærkt, at historikere ofte giver en forvrænget fremstilling af den kejserlige krigsmarine.

Åbo i Finland har haft besøg af en sovjetisk flådestyrke bestående af destroyeren OBRASTJOVOJ, 3.500 t. og bevogtningsfartøjerne 605 og 630 på hver 1.000 t. Chefen for flådestyrken er viceadmiral Vladimir Leonenkov.

50 svenske gymnasiaster deltager som praktikanter i øvelsesskonerterne GLADAN og FALKENs sommertogt. Der var dobbelt så mange ansøgere, men ikke plads til flere. Formålet med praktikantkursus, der varer i 3 uger, er at skabe interesse for livet i flåden.

Det polske skoleskib DAR POMORZA er på togt bl.a. i danske farvande med 75 navigatør-elever. Deres uddannelse varer i 4½ år. Skibschef er kaptejn K.Jurkiewicz, der har tilbragt næsten 40 år om bord - de sidste 22 år som chef.

Den svenske Electrolux-koncern har verdenspatenteret et kabel-navigationsystem. Det bygger på to strømførende kabler på havbunden, der giver udslag på en billedskærm. Man kan med usvigelig sikkerhed navigere under de vanskeligste forhold, f.eks. tåge og i tæt trafik.

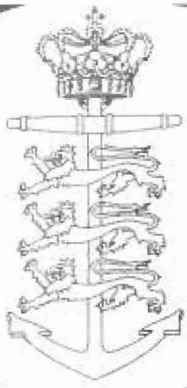
Søværns-Orientering

På grund af sommerferien udkommer Søværns-Orientering som tidligere år ikke i juli. Næste nummer kommer i august, hvor indsendt stof fra tjenestestederne vil blive bragt.

Sidste frist for modtagelse af stof til dette nummer er den 31. juli.

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

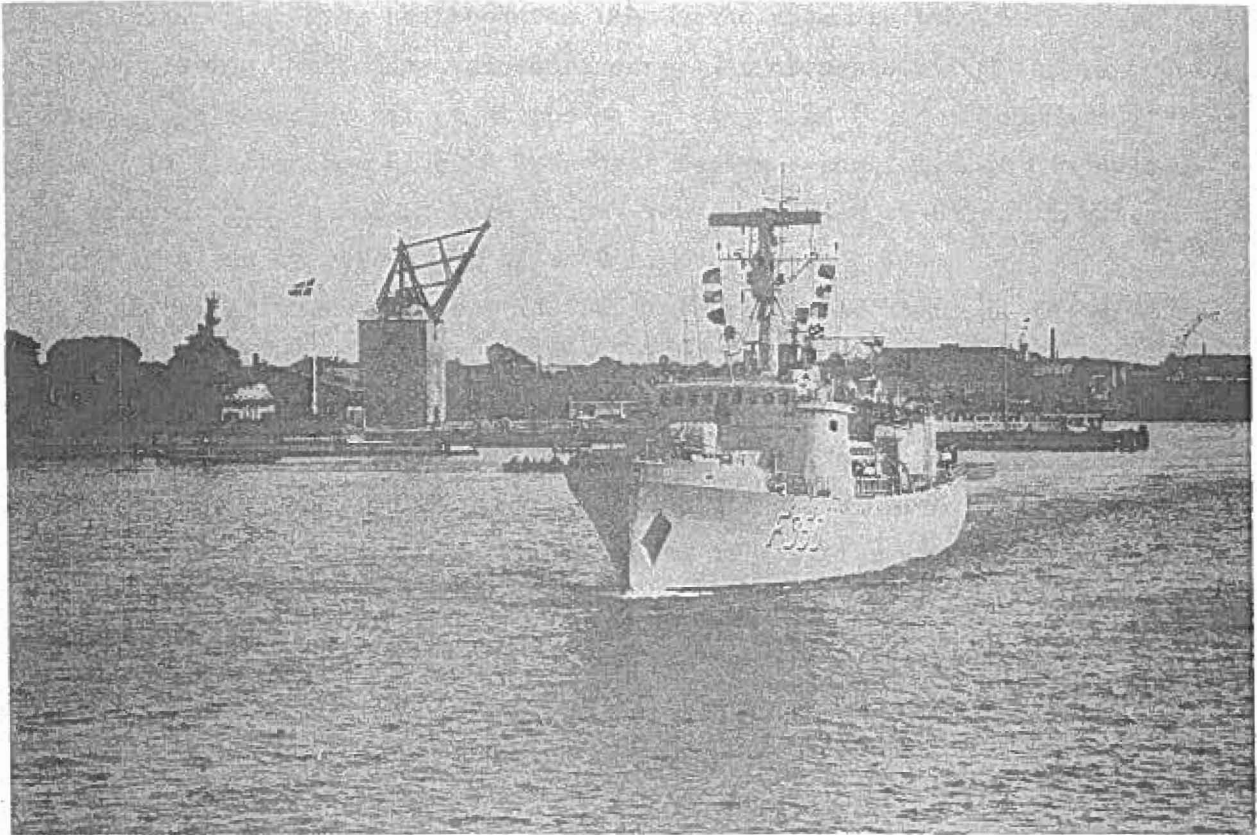

INGOLF og MILWOOD i Torshavn

INGOLF opbringer engelsk trawler

Det gamle mundheld, at "inspektionsskibene skal kunne det hele på den første dag i stationstjenesten", er igen blevet bekræftet. Efter 3 ugers søtræning af en ny værnepligtig besætning i dansk farvand ankom inspektionsskibet INGOLF den 18. juli til Thorshavn for at påbegynde en 3 måneders stationstjeneste på Færøerne.

Om formiddagen orienterede Færøernes Kommando skibets befalingsmænd om

INGOLF afsejler fra Holmen 15. juli

de nye bestemmelser og situationen for fiskeriinspektionstjenesten. Om eftermiddagen afholdtes parade på helikopterdeckket for chefen for kommandoen, der hilste på hele besætningen og derefter i hangaren orienterede den nye besætning om færøske forhold. Efter en kort spadseretilladelse i Thorshavn for besætningen afgik INGOLF kl.2000 på fiskeriinspektion øst for øerne inden planlagt afsejling til Stavanger, hvorfra en anden helikopter, der havde været stationeret på Færøerne inden INGOLF's ankomst, skulle aflyves til Danmark.

Kl.2230 blev INGOLF beordret til at undersøge et antal engelske trawlere, der var rapporteret fiskende på territoriet NW for øerne. Med højeste fart på 4 motorer stak INGOLF hurtigt gennem sundet mellem Østerø og Kalsø og fik kl.0135 første radarkontakt med en samling trawlere i tæt tåge i Nordhavet. Hele besætningen, der var orienteret om det forestående ved vagtafløsningen kl.2400, blev nu med alarmsignal kaldt på post for trawlerjagt. Det forsøgtes på intercept-kurs at afskære samtlige trawlere, der trawlede inden for 12-mile grænsen, inden de forlod territoriet, men som følge af

den tætte tåge, hvor helikopteren ikke kunne anvendes til identifikation og fotografering, måtte der koncentrereres på det nærmeste mål. Dette blev på klods hold beordret til at stoppe og entringsholdet under kommando af fiskeriofficeren kom kl. 0242 med noget besvær - som følge af den høje sø og trawlerens uvilje mod at tage imod - fra gummibåden om bord i trawleren, der viste sig at være A 472 MILWOOD af Aberdeen.

Efter 2 timers forhør i INGOLF afsluttende med stærk kaffe og varme rundstykker blev trawlerskipperen kl. 0520 sejlet tilbage til sin trawler, der nu var under arrest, og som med prisemandskab om bord blev eskorteret til Thorshavn med ankomst ved middagstid den 19. juli. Samme dag kl. 1700 kom sagen for retten i Thorshavn, og den 20. juli kl. 0100 blev dommen afsagt: Bøde på 60.000 kr. og konfiskation af fangst og redskaber, anslåede værdi 100.000 kr.

Det er 4 år siden, at en engelsk trawler sidst er blevet opbragt ved Færøerne. Dengang af inspektionsskibet VÆDDEREN med den nuværende chef for Færøernes Kommando som skibschef. (INGO)

Navngivning af de nye torpedobåde

Chefen for Søværnet har anmodet Forsvarsministeriet om at udvirke, at der ved kongelig resolution gives de 10 under bygning værende torpedobåde (TB 68) navnene: BILLE, BREDAL, HAMMER, HUITFELDT, KRIEGER, NORBY, RODSTEEN, SEHESTED, SUENSON og WILLEMOES. Den kongelige resolution er netop blevet udstedt.

Det hedder i indstillingen, at flådens torpedobådsnavne tidligere fortrinsvis har været udvalgt blandt navnegrupperne fisk, havdyr og fugle, og at denne praksis også gerne ønskes benyttet skibsklassevis i fremtiden. Da der ikke foreløbig kan frigives et tilstrækkeligt antal egnede navne indenfor disse grupper, er det fundet hensigtsmæssigt til TB 68 at bruge navnegruppen "Søofficerer, der har udmærket sig som eskadre- eller skibschefer under krig eller krigslignende forhold". Navne fra denne gruppe har før været benyttet til torpedobåde og endnu tidligere også til kanonbåde. Til forskel fra den for større skibes vedkommende benyttede praksis, vil kun de udvalgte personers efternavne blive anvendt til torpedobåde.

Af de foreslåede navne har BREDAL, NORBY, RODSTEEN, SEHESTED og SUENSON ikke tidligere været anvendt i flåden. Da Torpedobådseskadren har ønsket, at navnet WILLEMOES - hvis indstillingen godkendes - også benyttes som klassebetegnelse for de nye torpedobåde, vil dette navn blive givet til den båd, der først søsættes. (MST).

Belønning for bjærgning

Den kongelige Belønningsmedalje af 1.klasse med inskription er blevet tildelt kaptajnløjtnant N.-V.Sørensen, oversergent P.G.Rüdiger og marinekonstabel F.Foget.

Tildelingen skete for den indsats, de tre udførte den 12.november i fjor under bjærgningsoperationen i Narssaq løb i farvandet nord for Færingehavn efter Grønlandsflys helikopter OY-HAN. Helikopteren forulykkede den 25. oktober under en flyvning fra Godthåb mod Frederikshåb.

Vi har tidligere udførligt omtalt den vanskelige operation. Under bjærgningsarbejdet kom en amerikansk bjærgningsundervandsbåd i vanskeligheder, idet en strop fik hold i ubådens drivskrue, så båden ikke kunne komme til overfladen ved egen hjælp. Med kaptajnløjtnant Sørensen som leder gennemførtes derfor en række dykninger under vanskelige vejrforhold - nordlig vind styrke 5-6, lufttemperatur $\% 10$ grader og sydvestgående strøm 1-2 knob - og under betydelig risiko.

Svømmedykkerne, der fastgjorde en trosse i ubåden og frigjorde dens skrog og drivskrue for wire og tovværk, gennemførte opgaven og medvirkede i høj grad til, at det lykkedes at bringe den nødstedte ubåd til overfladen fra 20 meters dybde, hvorved de to amerikanske besætningsmedlemmers liv blev reddet.

Medaljen, hvis inskription er Agpánguit, det grønlandske stednavn for den position, hvor bjærgningen gennemførtes, blev af Hendes Majestæt Dronningen personligt overrakt de pågældende. (MST)

Beordringsbrev for skibshefer

Fra 1.juli har chefen for søværnet indført et beordringsbrev for skibshefer.

Efter skibsnavn og dato for beordringen, står der i brevet: " Der tillægges Dem ved nærværende beordring den myndighed som i henhold til gældende love og bestemmelser tilkommer en chef for et af Flådens skibe, og De vil have at påtage Dem de forpligtelser som ifølge nævnte forskrifter og sædvane påhviler skibshefen.

Ordrer og direktiver, som gives Dem af foresatte myndigheder, vil De af al magt have at efterleve til opnåelse af tilsigtet formål, og De skal stedse

bestræbe Dem på, at skib og besætning er rede til at løse de opgaver, som måtte blive stillet eller som opkommer i forbindelse med landets forsvar, skibsfartens beskyttelse og sikkerhed for menneskeliv.

De vil under tjenestens udførelse i øvrigt have at påse overholdelse af god orlogsskik samt værne flådens traditioner".

(MST)

Ministerbesøg i Grønland

Grønlands Kommando og Flådestation Grønnedal havde besøg af forsvarsminister Erling Brøndum den 21. og 22. juni. Ministeren ankom fredag den 21. om formiddagen til Grønnedal fra Narssarssuaq med Iscentralens helikopter.

Chefen for Grønlands Kommando orienterede i Grønlands Kommandos operationsrum forsvarsministeren om Grønlands Kommandos arbejde og opgaver. Derefter fandt en kort omvisning på flådestationen sted. Lørdag formiddag aflagde ministeren besøg om bord på inspektionskutteren MAAGEN. Senere på formiddagen havde forsvarsministeren et møde med repræsentanter fra alle personelgrupper, der er tjenstgørende i Grønnedal.

Kort før middag afrejste forsvarsministeren til Narssarssuaq og derfra videre med militærfly til Kulusuk ved Angmagssalik. Efter en overnatning i Angmagssalik fortsattes rejsen nordpå med mellemlandinger i Mestersvig, Kap Harald Molkte, Thule og derfra sydover til Søndre Strømfjord, hvor ministerens grønlandsrejse afsluttedes.

Landskonference i Norge

En repræsentant for Marinestaben og to repræsentanter for forretningsudvalget for værnepligtige menige har som gæster overværet landskonferencen for tillidsmænd i Forsvaret i Norge. Konferencen blev holdt på Marinestation "Harald Hårfagre" i Stavanger.

De norske værnepligtige har kun en gang om året lejlighed til med tillidsmændene at drøfte deres forhold. Det sker ved landskonferencen, hvor ca. 100 tillidsmænd fra alle værn mødes med ledelsens repræsentanter. I år var der 27 ledelsesrepræsentanter, befalingsmænd af alle grader og fra alle værn, der som de værnepligtige har tale-, forslags- og stemmeret. På konferencen var hovedemnerne økonomiske og sociale forhold, tjenestens indhold, tillidsmandsordningen og værnepligtsprogram.

Der blev desuden behandlet to Stortingsforslag om bl.a. politisk og

religiøs virksomhed og tillidsmandsordningen i Forsvaret, hvorfor der var stor politisk interesse for konferencen. Som observatør deltog Forsvarsministeren, Stortingets forsvarskomiteé og Forsvarschefen. Det var de danske deltageres indtryk, at de norske værnepligtiges arbejde for bedre forhold i tjenesten, blev forstyrret af tillidsmændenes divergerende partipolitiske opfattelse.

(MST).

Indland kort

Flådestation Frederikshavn har haft besøg af 40 skotske kadetter fra Queens Own Highlanders, der fik en rundvisning og orientering om søværnet. Desuden har man haft besøg af kadetter af B-linien som et led i praktikant-tjenesten.

Chefen for søværnet har bestemt, at der nedsættes en arbejdsgruppe til udarbejdelse af bestemmelser for den interne organisation om bord på Flådens skibe og ved søværnets landtjenestesteder. Medlemmerne skal være udpeget inden 15. august.

Tallet for kadetter af B-linien, der ønskes optaget på Søværnets Officersskole næste kalenderår, er blevet ændret fra 20 til 30.

Søværnets Teknikskole har efter anmodning fra Transportkompagniet/Østre Landsdelskommando arrangeret en demonstration af brandslukning på autotankvogne. Demonstrationen var indlagt i programmet for et britisk udvekslingsbesøg.

Udland kort

Karlskrona kommune ønsker at være vært for et stort nordisk kadetstævne i 1980, når byen fylder 300 år. Foreløbig har den svenske marine lovet at støtte planen for stævnet, der bliver af større omfang end det årlige kadetstævne - det er netop holdt i orlogsbyen i disse dage.

Den polske marine har afsluttet prøvesejladserne med et nyt hjælpeskib PIAST, der er udrustet til mange formål, bl.a. havaritjeneste, bjærgning, undervandsarbejde og større redningsopgaver. Skibet, der er bygget i Gdansk, er på 1561 t, 72,6 m langt, 12 m bredt, dybdegang 4 m, fart 12 knob.

Nordmændene er i færd med at realisere planerne om et fælles museum for alle tre værn. Det skal placeres i Arsenalbygningen på Akershus fæstning og skal stå færdigt til hærens 350 års jubilæum i 1978. Pris ca. 10 mio. n.kr.

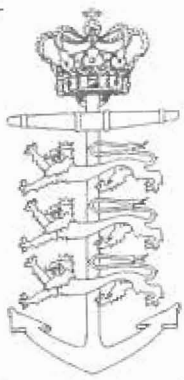
Den 4. af den britiske flådes TYPE 42 destroyere, COVENTRY, 3.500 t. er blevet søsat. Det er det 5. skib med det navn - det første var en fregat på 190 t i 1700-tallet og den sidste en let krydser, der blev sænket ud for Tobruk i 1942.

10 sovjetiske videnskabsmænd skal tilbringe en måned på en gummiflåde i Barentshavet, hvor de skal leve af fisk, plankton og regnvand. Til forsøget bruges en ny type 20 mands flåde på 30 kg, der kan tåle ekstreme temperatursvingninger. Der er proviant i flåden, men det er forsegleet.

Den britiske undervandsbåd AENAS fra 1945 har i nogen tid været brugt som forsøgsbåd for missilsystemet SLAM. Forsøgene er nu afsluttet og båden har dermed løst sin sidste opgave og givet overlevering til en ny tid. Dens sidste sejlads går til et ophugningsfirma.

Det kniber for den norske flåde at bemane skibene, fordi der er usædvanlig stor afgang af befalingsmænd i 25-30 års alderen. Flådens ledelse siger, at det skyldes olien i Nordsøen - de unge officerer tilbydes bedre forhold om bord på forsynings-skibene.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Det danske hold marcherer ind

Søværnet i Nijmegen-marchen

Søværnet havde 6 deltagere blandt de 17.000, der deltog i den årlige Nijmegen-march i Holland. De 6 gjorde søværnet ære, for de fuldførte alle i fin stil. Vi har bedt en af deltagerne, minemekaniker Bent Johs.Nielsen, Minedepot Grelshede, fortælle lidt om begivenheden.

- Ja, så er den årlige NIJMEGEN MARCH vel overstået. Det var den 58. gang, marchen blev afviklet. Vort værn var igen repræsenteret af en lille flok på 6, hvoraf de 3 var første gangs deltagere. Det er svært at skrive

om marchen, den skal opleves. Det er en stor fest, som varer en hel uge, med en mængde store oplevelser. I år var der 17.000 deltagere. Jeg var igen i år valgt til fanebærer både til åbningshøjtideligheden og til de sidste 5 km. De to første dage regnede det desværre.

I år havde Chefen for Søværnet udpeget en marchleder, orlogskaptajn B.Rasmussen og seniorsergent T.Pedersen, Flådestation København, som var med for at indhente oplysninger til den dag, da søværnet skulle være chef for Det danske Kontingent. Endvidere skulle de pleje og hjælpe deltagerne fra søværnet, hvilket de gjorde godt i betragtning af, at de ikke havde nogle forudsætninger for at vide, hvad man siger til en mand, som kommer hjem efter at have gået i 8-10 timer med 10 kg. på skuldrene. Tak for hjælpen. Det hjælper, at man blandt 28 forskellige nationers folk pludselig bliver opmuntret af en orlogskaptajn eller en seniorsergent fra vort eget værn.

Den sidste dag klædte vi om i paradetøj og gjorde derved et godt indtryk. Jeg gik forrest med fanen og hvidt seletøj. Det var en oplevelse. Der var sikkert 200.000-300.000 tilskuere den sidste dag.

Efter marchen skulle alle ud at feste, om man så skulle humpe eller kravle, så skulle alle til fest. Vi holdt en lille højtidelighed, hvor medaljerne blev overrakt. I de to år jeg har været holdleder for Søværnets Sergent- og Reserveofficersskoles marchhold, har jeg haft en standard, som har fulgt mig på alle marcher. Efter jeg er blevet medlem af byens kommunalbestyrelse, har standarden også fået byens byvåben, jeg blev spurgt, om jeg ville bytte med en RAF, Stanford Standard. Jeg sagde selvfølgelig ja, det er også rart med noget helt specielt som souvenir, holdlederen skrev på standarden. Jeg har foræret den til Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, hvor den blev hængt op over skolens holdmedaljer.

Nogle gode dage i Holland som forhåbentlig bliver bedre til næste år, ved at mange flere fra vort værn tager imod den udfordring og oplevelse det er at deltage i verdens længste og største march. Det er min 4.gang, og det bliver ikke den sidste.

Det der glædede mig mest i år var, ja selvfølgelig rent tjenstligt, at alle fuldførte: 2 sergentelever, 1 kaptajnløjtnant, 2 premierløjtnanter og mig selv. (MST)

De nye torpedobådsnavne

I sidste nr. af SVN ORT (26/74) blev der givet meddelelse om navngivning af de 10 under bygning værende torpedobåde (TB 68). Bådene opkaldes efter officerer, der har udmærket sig som eskadre- eller skibshefer under

krig eller krigslignende forhold.

Som motivering for de valgte navne blev der i den af Marinestaben udformede indstilling anført:

BILLE: Admiral Steen Andersen Bille (1751-1833) gjorde udmærket tjeneste som eskadrechef i Middelhavet i slutningen af det 18. århundrede med den opgave at beskytte dansk søfart dels under Danmarks stridigheder med Barbareskerne, dels under Napoleonkrigenes forviklede forhold. Han førte i 1807 kraftfuld kommando over Københavns sødefension og var under kanonbåds-krigen samlingsmærke for marinen. (Familien Bille omfatter desuden andre sø-officerer, som har forrettet udmærket tjeneste i krig og fred).

BREDAL: Viceadmiral Peter Bredal (død 1658) udmærkede sig ved det tapre forsvar af 4 skibe, som indefrosset i Nyborg Fjord 1658 blev angrebet af svenske tropper. Han udmærkede sig også i kamp under Københavns belejring samme år og faldt i slutningen af dette, da han som eskadrechef ville entre et fjendtligt skib under kampe for befrielse af Sønderborg og Als.

HAMMER: Kaptajnløjtnant Otto Christian Hammer (1822-1892) deltog med hæder i forsvaret af Vesterhavssøerne i 1. Slesvigske Krig samt førte i 1864 med stor dygtighed kommandoen over de til Vesterhavssøernes forsvar udpegede styrker og indlagde sig herved stor fortjeneste.

HUITFELDT: Kommandør Ivar Tønnesen Huitfeldt (1665-1710) var en dygtig og meget anvendt skibschef. Disponerede som chef for linieskibet DANNEBROG målbevidst og tappert under slaget i Køge Bugt 1710. Han omkom, da skibet efter at være kommet i brand sprang i luften.

KRIEGER: Kontreadmiral Johan Cornelius Krieger (1756-1824) udmærkede sig som ung i fransk tjeneste under den nordamerikanske frihedskrig, ligesom han efter tilbagevenden til dansk tjeneste udmærkede sig under kampene mod Barbareskerne 1798-1800. Han var i 1807 chef for sødefensionens kanonbådsstyrker og indlagde sig her store fortjenester, og han deltog med hæder i resten af krigen som chef for kanonbådsstyrker.

NORBY: Søren Norby (død 1530) kæmpede som chef for flådestyrker under Kong Hans og Kong Christiern II mod Sverige og Hansaen. Han indlagde sig store fortjenester som søkriger ved sin dygtighed og energi. Han var - i modsætning til mange af datidens flådeførere - uddannet som sømand, og han viste sig i besiddelse af en åben og ridderlig karakter. Han støttede trofast Kong Christiern II's sag indtil 1526, da han måtte rømme af landet.

RODSTEEN: Marquard Rodsteen (1625-1681) deltog med hæder i søkrigen 1657-60 og senere som eskadrechef i skånske krig. Udmærkede sig særligt i Slaget i Køge Bugt 1677 under Niels Juel. Gjorde i perioden 1660-72 tje-

neste i hæren som chef for Tøjhuset. (Også broderen Jens Rodsteen(1633-1706) deltog med hæder som eskadrechef i den Skånske Krig).

SEHESTED: Viceadmiral Christen Thomesen Sehested (1664-1736) blev i 1701 efter uddannelse i hollandsk og fransk orlogstjeneste første chef for det nyoprettede søkadetakademi, som han organiserede og ledede med stor dygtighed. Gjorde under den store nordiske krig fremragende tjeneste som styrkechef bl.a. under kampene om Stralsund og Rügen, hvorved han viste sig som en både strategisk og taktisk begavelse.

SUENSON: Viceadmiral Edouard Suenson (1805-1887) gjorde i sin ungdom krigstjeneste i den franske flåde i Middelhavet. Var skibschef i Slesvigske Krig og tjente med hæder under operationer i Østersøens vestlige del. Under 2.Slesvigske Krig var han eskadrechef, bl.a. chef for Nordsøeskadren under kampen ved Helgoland. I en længere periode efter krigen var han med dygtighed chef for kadetskolen.

WILLEMOES: Premierløjtnant Peter Willemoes (1785-1808) udmærkede sig som chef for Flådebatteri Nr.1 under slaget på Københavns red 2.april 1801. Udmærkede sig desuden som leder af troppeoverførsler mellem landsdelene 1807/08. Tilkommanderedes linieskibet PRINS CHRISTIAN FREDERIK og faldt i kampen ved Sjællands Odde. (MST)

Forsøg med PARCA-COAT

I januar skete ved Flådestation Frederikshavn en bugserbådsulykke, ved hvilken to mennesker omkom ved drukning. Den ene af de forulykkede var på tidspunktet for ulykken iført den i søværnet anvendte PARCA-COAT. model MUS-KOX.

I forbindelse med undersøgelsen af de nærmere omstændigheder omkring ulykken, anmodede Søværnets Havarikommission Teknikskolens ABCD/SA-kursus om at foretage en række forsøg, med henblik på at undersøge hvorvidt en person som faldet i vandet, udsættes for en særlig stor risiko for at blive trukket ned, eller i væsentlig grad hæmmes i at bjærge sig ved svømning, såfremt han er iført en PARCA-COAT.

Det fremgik af disse forsøg, at PARCA-COAT'en ikke i væsentlig grad adskiller sig fra de øvrige i forsøgene inddragne overbeklædninger, hvad angår indflydelse på en persons opdrift, men at den helt klart er den af samtlige i søværnet anvendte overbeklædninger, der virker mest hæmmende for en persons forsøg på at frigøre sig for beklædningen eller bjærge sig ved svømning.

På det foreliggende grundlag synes der ikke at være anledning til be-

tænkkeligheder ved fortsat at anvende PARCA-COAT'en i søværnet, forudsat at personellet, som ved alle andre iklædninger, bærer oppustet redningsvest i situationer, hvor der er risiko for at falde over bord.

(TKS).

Melby skydeterræn rensat

Sundets Marinedistrikt har foretaget den årlige rydning og bortsprængning af forsagere i farvandet ud for Melby skydeterræn. Arbejdet, der af hensyn til offentlighedens adgang til området blev udført i ferietiden, blev ledet af premierløjtnant E.Lund og holdet bestod i øvrigt af 6 svømmedykkere og en hjælper.

Der blev foretaget en generel eftersøgning af hele området, som har en udstrækning af ca. 1 km og strækker sig 120 m ud i havet. Afsøgningen blev foretaget i baner på 10 m bredde på langs af stranden. Dykkerne dirigeredes gennem vandet af en trosse, der slæbtes udspændt vinkelret på stranden mellem et køretøj i land og en gummibåd i søen. Alle de fundne genstande blev identificeret. Sprængstykker og ufarlige genstande blev opsamlet, men de sprængfarlige ting blev bortsprængt på stedet. Der blev bortsprængt en 81 mm og en 60 mm mortargranat.

Afsøgningen måtte ofte afbrydes på grund af blæst fra ugunstige retninger, der forårsagede dårligt sigt i vandet. Holdet konkluderede, at bunden ud for skydeterrænet er relativt fri for ammunition og dele deraf. Sandets vandring vil dog kunne afdække ting, der ikke nu er tilgængelige. Det underbygges af, at de fleste genstande, der optages eller sprænges, er af ældre dato.

(SUM)

Marinestabens historiske konsulent

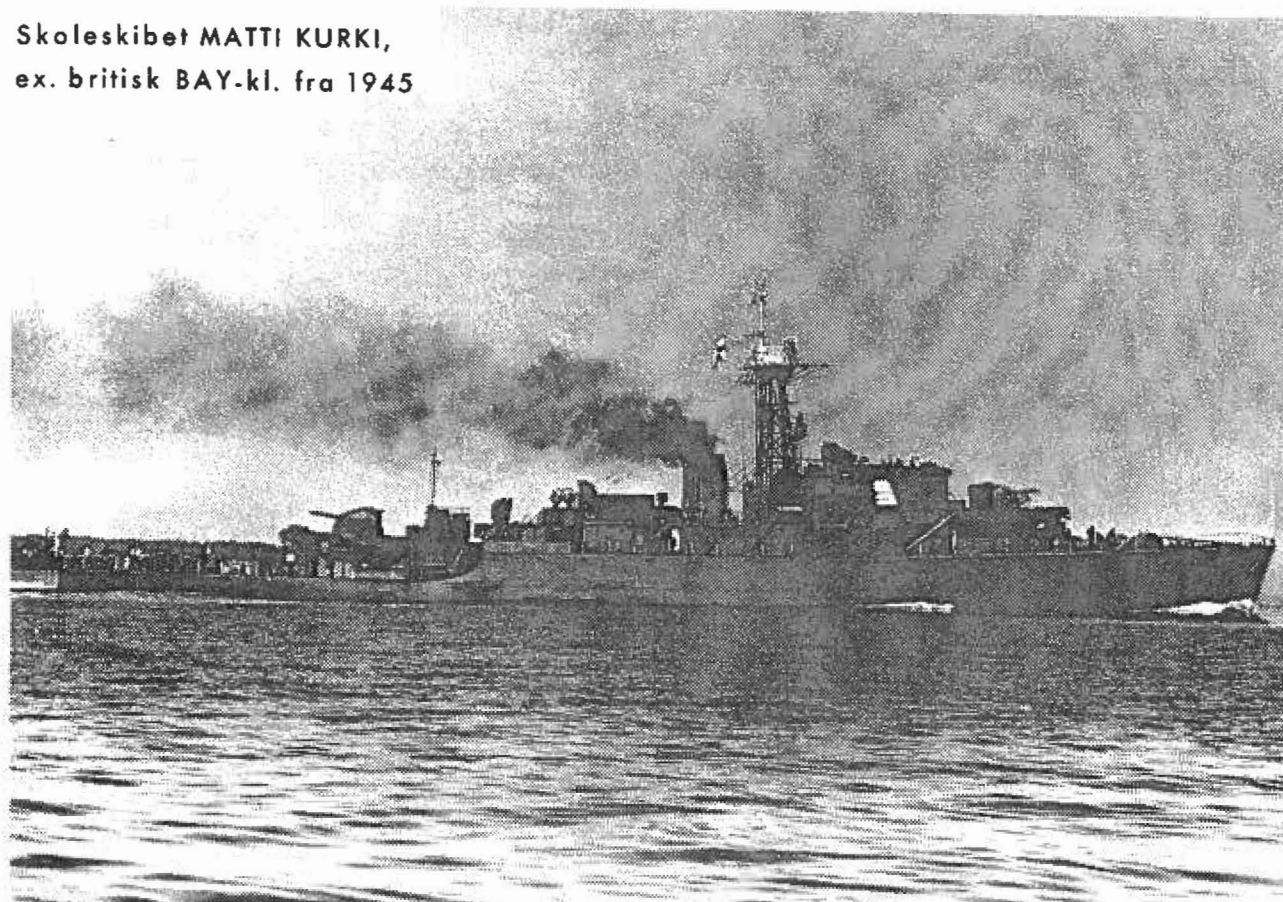
Arkivar, cand. mag. Hans Christian Bjerg har efter aftale med Chefen for Søværnet stillet sig til rådighed som Marinestabens historiske konsulent.

Konsulenten skal virke som rådgiver i sager af historisk karakter, herunder søværnets museums-samlinger, deltagelse i det fællesnordiske militærhistoriske samarbejde og søværnets heraldik, når der er historisk baggrund. Han skal også udarbejde eller godkende historiske redegørelser, der støttes eller udsendes af Marinestaben.

Marinestabens historiske konsulent overtager indtil videre de funktioner og beføjelser, som har været tillagt lederen af Marinestabens historiske Sektion, og han er til rådighed for søværnets myndigheder i spørgsmål af historisk interesse. Konsulentens postadresse er Marinens Bibliotek.

(MST)

Skoleskibet MATTI KURKI,
ex. britisk BAY-kl. fra 1945

Problemer i den finske flåde

Den finske flåde kan for tiden glæde sig over en vis medvind, siger eskadrechefen, kommandør Jorma Haapylä. Vi har et godt omdømme i befolkningen, hvilket giver sig udslag i, at vi ikke har den samme alvorlige mangel på stam-personel som de øvrige værn, ja, selv i den parlamentariske forsvarsbetænkning har vi kunnet konstatere en hel del forståelse. Det lysner også på materielsiden, vi forventer at få seks nye ministrygere, deraf tre allerede i år. Alligevel står vi med store problemer.

På flådestationen i Åbo, hvor størstedelen af eskadren er baseret, slås vi med fortvivlede pladsforhold. Vore bevillinger, der slet ikke kan holde takt med prisudviklingen, har medført, at vi kun kan holde halvdelen af enhederne udrustet, og selv den styrke kniber det med at holde i forsvarlig stand. Talen om, at vi kan spare penge ved at udflytte flådestationen, vil vi stærkt bekæmpe. Den kræver at være placeret ved et værft og værksteder af en helt anden karakter end de øvrige værns. Det vil heller ikke være muligt at bevare de mange værdifulde specialister, hvis vi udflyttes.

Det må dog siges, at også med de utilstrækkelige bevillinger er det muligt at forsvare den finske neutralitet. Efter flådeprogrammet frem til 1988 skal flåden bestå af sammenlagt 8.600 t. Det skulle betyde 6 kanonbåde, 24 hurtige bevogtningsfartøjer, 8 mindre bevogtningsfartøjer, 2 minelæggere og 14 minestrygere. I dag er der 4 kanonbåde, 15 hurtige bevogtningsfartøjer plus 4 på vej, 5 ældre bevogtningsfartøjer, ingen minestrygere, men altså 6 under bygning. Den mere end 30-årige minelægger RUOTSINSALMI er nu i mølpose.

Flådestationens underbringelsesforhold er dårlige. Kaserneerne er en snes år gamle og bestemt for 440 mand, kostforplejningen for 200 og orlogshjemmet for 70 mand, men vi er ofte oppe på at skulle underbringe 900. Boliger for stampersonellet slår ikke tilnærmelsesvis til. Det skal ses i forhold til, at vi arbejder med stadig mere teknisk avanceret materiel, der kræver betydeligt flere officerer og specialister.

Vi håber, at det vil være muligt i højere grad end hidtil at ansætte hvervet mandskab, men her støder vi på to hindringer - den håbløse boligsituation og industrien, der i dag kan byde både på boliger og højere løn. De hvervedes løn er steget ikke så lidt, men desværre ikke nok, siger eskadrechefen.

(MST)

Indland kort

Den årlige dansk-svenske undervandsbådsbjærgningsøvelse er afviklet i Sandbjerg Vig 13.-16. august. Der deltog den svenske flådes bjærgningsskib BELOS, depotskibet HENRIK GERNER og undervandsbåden SPÆKHUGGEREN, Søværnets Frømandskorps og orlogskutteren DREJØ.

Chefen for Søværnet har inspiceret Skoledelingen for Kadetter i perioden 14.-16. august under sejlads i farvandet nord for Fyn, Lillebælt, Svendborgsund og Smålandsfarvandet. Inspektionen indledtes i Sandbjerg Vig ved Juelsminde. Under opholdet her blev der givet kadetterne lejlighed til at overvære dele af undervandsbjærgningsøvelsen.

Efter gennemgang af værnenes instruktionsfilm blev 43 % fundet egnet til fortsat anvendelse og 7 % som værende af historisk interesse. Resten udgår. Forsvarskommandoen har ved Hærens Reglementsforvaltning et filmkatalog under udarbejdelse, der indtil videre vil bestå af to bind.

Chefen for Søværnet vil holde chefkonference på Forsvarets Kursusinstitution, Lynæsfort, i dagene 4.-8.november. Konferencen omfatter drøftelse af søværnets opgaver og aktiviteter nu og på længere sigt samt orientering om aktuelle emner.

Udland kort

Lederen af oprydningen i Suezkanalen, den amerikanske admiral Daniel Murphy, oplyser, at de britiske, franske og ægyptiske ministrygere vil have afsluttet arbejdet i slutningen af oktober.

Den britiske flåde har modtaget den 8. atom-undervandsbåd SOVEREIGN. Data: 4.400 t, undervandsfart 20 knob, længde 272 f, bredde 32,2 f. Besætning 100 mand. Yderligere tre af klassen er under bygning SUPERB og SCEPTRE samt en unavngiven.

Kongeskibet NORGE får fire nye både, bl.a. en kongebåd og en gæstebåd. Regeringen har bevilget 350.000 n.kr. til anskaffelsen, der sker med henblik på kongeskibets planlagte togt næste år.

Den sovjetiske isbryder KRASIN, som reddede fem mand fra Nobile-ekspeditionen med luftskibet ITALIA i 1928 efter havariet, er blevet moderniseret og istandsat. Den er afsejlet fra Murmansk med en geologisk Ishavs-ekspedition om bord.

Sydafrika vil fordoble kapaciteten i landets største orlogsbase Simons-town. Byggeudgifterne anslås til knap 1 mia.kr. Den øgede sovjetiske aktivitet i de tilstødende farvande menes at stå bag beslutningen.

Dykkere fra den britiske flåde har i Breidalsvannet i Norge hævet et kombineret jager-bombefly af typen BLACKBURN SKUA, der blev skudt ned i 1940. Det menes at være det eneste af typen og det skal nu på museum. Piloten, major Partridge, reddede livet og overværede bjærgningen.

Den mexicanske flåde har i England bestilt 21 patruljebåde af AZTECA-klassen fortrinsvis til fiskeriinspektion. Data: 150 t, længde 120 f, bredde 28,5 f, dybdegang 6 f, fart 21 knob. Bådene udrustes i Mexico med en 40 mm, en 20 mm og to maskinkanoner.

e. b.
F. Heisterberg-Andersen

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Korvetten DIANA

4 skibe udgår af Flådens tal

I den nærmeste fremtid udrangeres fire af Flådens velkendte skibe. Det er korvetten DIANA, som skal tilbageleveres USA, medens minelæggerne LOUGEN og LAALAND kasseres og orlogskutteren Y 359 udbydes til salg.

Korvetten DIANA er bygget på det italienske skibsværft Cantieri del Tirreno, Riva Trigoso, i 1954/55 som en del af det amerikanske våbenhjælpsprogram til Danmark. DIANA hører til TRITON-klassen, der også omfatter de ligeledes italiensk byggede TRITON, BELLONA og FLORA. Den første kommandohejsning i DIANA fandt sted den 30. juli 1955.

Minelæggeren LOUGEN

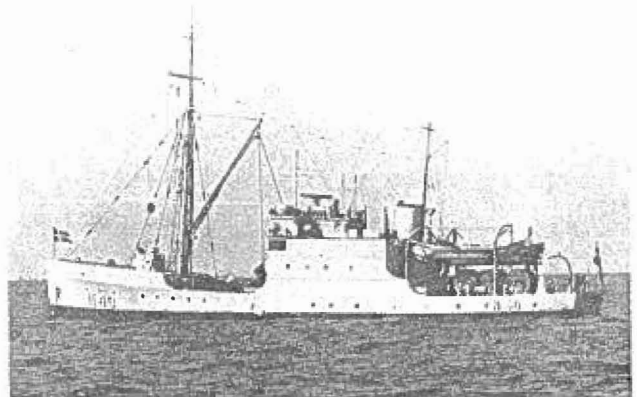
FLORA i 1981. Hvis det amerikanske forsvarsministerium beslutter sig til at sælge DIANA til ophugning, vil materielkommandoen søge om tilladelse til at udtage flere dele for at anvende dem som reservedele i de øvrige skibe af TRITON-klassen.

Forsvarsministeriet har tiltrådt en indstilling fra Forsvarskommandoen om, at minelæggerne LOUGEN og LAALAND realiseres på grund af skibenes ringe materielle tilstand. Udgifterne til istandsættelse og eftersyn vil være betydelige i forhold til den begrænsede effektivitet, der kunne opnås.

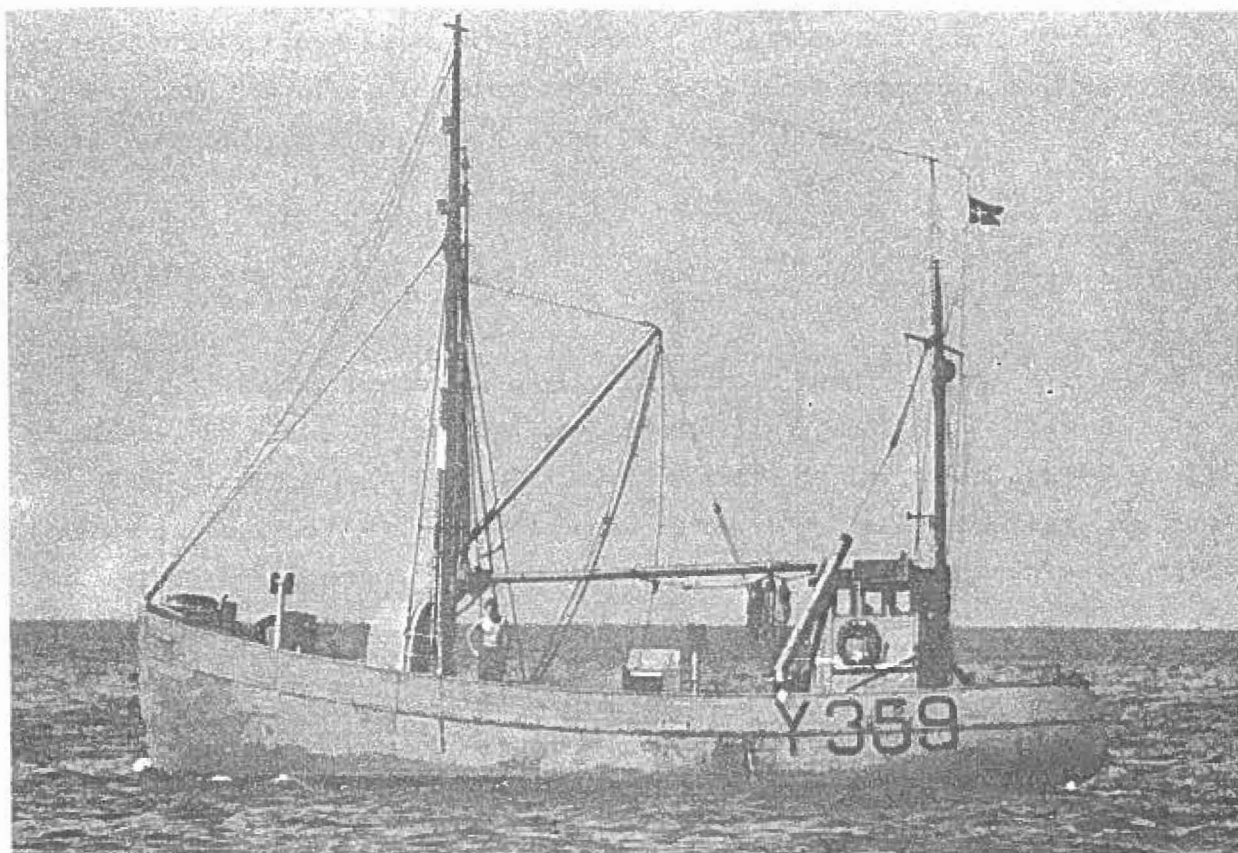
Begge skibe er bygget på Orlogsværftet i 1941. LOUGEN blev søsat den 14.marts og LAALAND den 18.april. De blev begge sænket på Holmen den 29.august 1943. Efter besættelsens ophør lå de med ødelagte maskinerier i Søminegraven, men var blandt de første, som Orlogsværftet tog under behandling. Efter en gennemgribende ombygning, hvor minelæggerne fik nyt maskineri og ny aptering, blev de udrustet allerede i juli og november 1946.

Flåden har haft endnu to skibe med navnet LOUGEN - opkaldt efter en norsk elv. Det første var en brig med 18 kanoner fra 1791. Under stationering i Vestindien erobrede det en engelsk kaper EAGLE og slap heldigt fra et angreb af to engelske fregatter ARAB og EXPERIMENT. Et godt skud overskød linen på den ene fregats bovanker, som faldt, så skibets manøvrer i den grad hindredes, at LOUGEN slap ind til St.Thomas. Da øerne blev taget, faldt briggen i englændernes hænder, men blev tilbageleveret ved freden efter Slaget på Rheden.

Den anden LOUGEN var også en brig, der efter kamp i 1808 jog den engelske brig

Minelæggeren LAALAND

Orlogskutteren Y 359

CHILDERS på flugt. Samme år erobrede den briggen SEAGULL. I 1810/11 førte den under store vanskeligheder to konvojer til Finmarken, der var blokeret af englænderne, og tog i Nordhavet adskillige værdifulde priser. I 1814 overgik LOUGEN til den nye norske marine. Den solgtes i 1825 til koffardibrug og sejlede endnu i en alder af mere end 80 år.

LAALAND er Flådens fjerde skib med dette navn. Det første var et orlogsskib med 50 kanoner 1711-62. Det deltog i den store nordiske krig og var her Tordenskjolds flagskib 1716-19.

Det næste stavedes LOLLAND og var en brig med 18 kanoner, søsat i 1810 og anvendt som kadetskib. I 1811 erobrede det den engelske orlogsbrig MANLY og deltog i 1812 i kampen i Lyngør, hvor briggen blev erobret, men tilbageerobret dagen efter. Briggen overgik i 1814 til Norge og blev solgt til koffardibrug 1847. Det tredje LAALAND var en kommandojagt, der blev lejet under krigen 1848-50. Det understøttede udfaldet fra Fredericia i 1849.

Orlogskutteren Y 359 er bygget i 1942. Den var før 29. august 1943, da den blev beslaglagt af tyskerne, lejet af søværnet. Kutteren har sidst været

anvendt ved kontrolarbejde i Kalø Vig i forbindelse med ammunitionsoprensning, indtil den efter et motorhavari i 1973 strøg kommando. En reparation anses ikke for rentabel, hvorfor den udbydes til salg.

(MST)

68 mine-udrykninger

Minedepot Grelshedes uskadeliggørelseshold havde i april kvartal 48 udrykninger, 28 efter farlige og 20 efter ufarlige genstande.

Udrykningerne omfattede bl.a. 2 hornminer, 3 stk. 37 mm projektiler, 1 håndgranat, 2.000 stk. håndvåbenammunition, 6 nødraketter, over 100 blus-, signaler og lyspatroner, 1 øvelsesmine, 2 radiosonder, 3 mineankre, 2 kalipatroner og 3 mineskaller.

Der blev kørt 6.300 km og sejlet med orlogskuttere.

Minedepot Dråbys hold havde i samme periode 20 udrykninger. De omfattede bl.a. en 81 mm mortargranat, en 250 kg. KC bombe, 1 øvelsesmine, en 84 mm hulgranat (Karl Gustav), 2.720 stk. håndvåbenammunition, 2 tyske stokminer, 2 russiske linekastningsraketter, en 20 mm granat, 2 stk. 75 mm granater, 1 haleparti fra slæbemål, 1 pansermine og et større antal blus og markører.

Holdet kørte 4.015 km og sejlede med orlogskuttere.

(FLS FRH)

GULDBORGSUND i Lemvig

Opmålingsskibet GULDBORGSUND har i lighed med 1972 igen i år i perioden 7.-13. august under søopmåling langs den jyske vestkyst aflagt besøg i Lemvig.

Som i 1972 viste Lemvig Marineforening stor interesse for søværnets enheder. Foreningen arrangerede selskabelighed for besætningen fredag den 9. august om aftenen i foreningens lokale "Marinestuen". GULDBORGSUND afholdt lørdag aften cocktailparty for marineforeningens bestyrelse, formanden for fiskeriforeningen samt repræsentanter for Lemvig Havn og Kystinspektoret. Lørdag og søndag havde skibet offentligt besøg om bord fra 1400 til 1600. I alt viste ikke færre end 880 deres interesse.

Marineforeningen i Lemvig har i øvrigt den 6. november næste år 50 års jubilæum.

(GULD)

Indland kort

Undervandsbåden NORDKAPEREN foretager i perioden 12.august til 2.september neddykket patruljesejlds i Nordatlanten. Såvidt vides er det den første danske ubåd, der neddykket passerer polarcirklen. Under togtet anløbes Thors-havn og Akureyri.

Søværnets Taktikinspektør inspicerede Marinestation Dragør den 12.august, Marinestation Møn den 13. og Marinestation Gedser den 14.august. Den 28. august inspiceres Marinestation Rytterknægten.

Under en havnemanøvre i Klaksvig berørte den skotske trawler CLARKWOOD inspektionsskibet FYLLA, der lå ved kaj. Der skete kun ringe skade på FYLLA. Færøernes Kommando er blevet bemyndiget til at afslutte erstatningsspørgsmålet med trawlerens rederi.

Chefen for Søværnet har bestemt, at der nedsættes en arbejdsgruppe til udarbejdelse af bestemmelser for den interne organisation i søværnets skibe og landtjenestesteder. Et andet udvalg er nedsat til behandling af karriereplaner, tjenesteområdefordeling og tjenesteplaner.

Chefen for Gotlands Militærkommando, generalmajor Kjell Nordström, har aflagt besøg på Bornholm og har bl.a. besøgt chefen for Bornholms Marinedistrikt. Han var ledsaget af den svenske forsvarsattache i Danmark, kommandørkaptajn C.Söderhielm.

Efter afslutningen af NATO-øvelsen NORTHERN MERGER, der afvikles 16.-27. september, samles de deltagende enheder til øvelseskonference i København. Det bliver det hidtil største flådebesøg herhjemme - foruden Langelinie vil det være nødvendigt også at placere skibene i Frihavnen, på Rheden m.fl. steder. Størrelsen ses af, at søværnet stiller 36 forbindelsesofficerer.

Udland kort

Sejladssæsonen i Det nordlige Ishav er indledt med, at atomisbryderen LENIN er sejlet fra Murmansk i spidsen for en konvoj af fragtskibe, der skal til Dudinka ved Jenisej. Isforholdene er besværlige i år - der er stadig is i Barentshavet, og ud for Jenisej er isen et par meter tyk.

Den 26 år gamle franske destroyer DUPERRE er under ombygning i Brest. Den udrustes bl.a. med missiler, en LYNX-helikopter og avanceret sonar-udstyr.

Den første kinesiske atom-ubåd har afsluttet en serie prøvesejladser med godt resultat, oplyses det i Peking. Den kinesiske flåde har nu 1.500 fartøjer, deriblandt 3 missil-destroyere, 80 missil-torpedobåde og 40 konventionelle ubåde.

Den britiske flåde har på redningsskolen i Hants indledt en række kursus i helikopter-evakuering for alt personel på de engelske boreplatforme. Undervisning foregår bl.a. i en model af en Wessex-helikopter og i en dykkertank. Gennemsnitstid for en "person-optagelse" er 10 sekunder.

I Leningrad er der søsat et bjærgningsskib, PAMIR, det første i en serie, der også kan hjælpe med brandslukning, lækager og bugsering. De er udstyret med TV-kameraer og materiel til undervandsarbejde. PAMIR kan være to måneder i søen uden at tanke op - fart 20 knob.

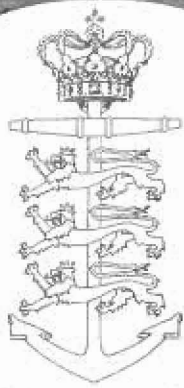
Japan har udviklet et avanceret simulator-system for dybvandsdykning, der nu er installeret i havforskningscentret i Yokusuka. Det består af en træningstank, to tørkamre udrustet til ugelange ophold og et nødsystem, der automatisk lukker alle forbindelser til trykkammeret. Alt styres fra et kontrolpanel.

Det britiske hangarskib HERMES er blevet ombygget til kommandoskib. Der er nu plads til 20 Wessex-helikoptere mod tidligere 45 jagerfly. Ombygningen har taget flere år. Flåden råder nu kun over et enkelt hangarskib - ARK ROYAL, 43.060 t. fra 1950.

I Arkhangelsk er der fuldført en stor udvidelse af havnen, hvilket har fordoblet dens kapacitet. En 360 m lang jernbeton-kaj er taget i brug, og her - såvel som i de nye lagerbygninger - er alt arbejde højt mekaniseret.

E. b.
F. Heisterberg-Andersen

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Ensartet forsyningssystem i forsvaret

Siden november 1972 har en projektgruppe under Forsvarskommandoen, bestående af personel fra materielkommandoerne i samarbejde med I/S Datacentralen af 1959, arbejdet med planlægningen af et EDB-lagerstyringssystem. Første fase omfattede opstilling af specificerede krav til systemet. Efter at disse var blevet godkendt i de tre materielkommandoer, blev der udarbejdet fire systemskitser med stigende grad af målopfyldelse. Blandt disse har Forsvarets EDB-Nævn som grundlag for det videre arbejde valgt den skitse, der omfatter alle de af materielkommandoerne stillede krav.

Formålet med dette fællesværnsprojekt er gennem omlægning af hærens, søværnets og flyvevåbnets lagerregnskaber og lagerstyring til et EDB-system at skabe mulighed for overgang til et ensartet forsyningssystem i de tre værn som første del af et totalt materielforvaltningssystem. Dette system er på længere sigt tænkt at skulle omfatte følgende fem systemer: materielplanlægningssystem, vedligeholdelsessystem, forsyningssystem, finansøkonomisystem og drifts-

økonomisystem.

Udfra et sådant materielsystem og andre tilsvarende systemer kan forsvarrets ledelsesinformationssystemer (bl.a. økonomistysesystem og planlægningssystem) til sin tid automatisk hente de data, der er nødvendige som beslutningsgrundlag for forsvarrets øverste ledelse.

Forhistorien omfatter dels Hærens Materielkommandos udvikling af et lagerstyringsprojekt fra 1967 (HMAK LAGSTYR), dels de heraf opståede tanker om en fællesværns lagerstyring, der resulterede i en arbejdsgruppe under det daværende Forvaltningsdirektorat. Dette arbejde blev videreført under Forsvarskommandoen efter dennes oprettelse i 1970. Dertil kommer den ved Søværnets Materielkommando i 1970/71 udarbejdede "grovplan" for anvendelse af EDB ved materielkommandoen og den ved Flyvematerielkommandoen i 1971 iværksatte rationalisering. På de i efteråret 1972 i Forsvarskommandoen indledte koordinationsmøder mellem Forsvarsministeriet, Det koordinerende Organ for Forsvarets tekniske Virksomhed, Forsvarsstabens Materiel- og Økonomistabe samt de tre materielkommandoer blev Forsvarets Lagerstyringsprojekt igangsat, indledningsvis omfattende en omlægning af søværnets og flyvevåbnets lagerregnskaber til EDB, men senere udvidet til at omfatte alle tre værn. MILLAG udvikles som et databaseorienteret terminalsystem, det vil sige, at data findes lagret på et centralt anlæg, og at kommunikationen mellem dette anlæg og brugerne (materielkommandoerne og disses depotområder samt flådestationernes forsyningsafdelinger) foregår dels via skærmterminaler og dels via lineskrivere, der udskriver blanketter, statistikker o.l.

Systemet består af følgende 17 hovedfunktioner:

"Genforsyning" omfatter genanskaffelse ved køb.

"Reparation" omfatter genforsyning af det materiel, der primært genforsynes ved reparation og sekundært ved køb.

"Materielbevægelser" omfatter materielbevægelser fra lager til bruger og omvendt.

"Rokering" omfatter materielbevægelser imellem lagre.

"Modtagelse" omfatter materielbevægelser mellem leverandør/reparatør og lager, indtil materiellet er placeret på hylde.

"Normering" holder regnskab med enhedernes beholdning af normeret materiel.

"Forespørgsler" er konstrueret for at have direkte adgang til registrede oplysninger. Svaret gives normalt som skærbillede.

"Ændringer" giver mulighed for at ændre "faste" data, hvorimod de "variable" data kun kan ændres ved anvendelse af transaktionerne i de enkelte hovedfunktioner.

"Statistikfunktionen" danner lister, optællinger og egentlige statistikker.

"Sanering" er konstrueret til at bortskaffe overskudsmateriel, dels automatisk og dels som forslag.

"Beholdningskontrol" sikrer nødvendig overensstemmelse mellem registrerede og fysiske beholdninger.

"Reservering" giver mulighed for at foretage en administrativ båndlæggelse af materiel til bestemte formål.

"Krigsreserve" er konstrueret til at båndlægge beholdninger som krigsreserve samt at placere disse båndlagte beholdninger i overensstemmelse med operative planer.

"Sætadministration" er konstrueret som en lettelse for brugere, der ved at rekvirere et enkelt sætlagernummer kan få en forudbestemt sammenstilling af forsyningsgenstande.

"Individkontrol" er for forudbestemt materiel en registrering af det enkelte individs placering ved myndighed,

"Restordreudligning" skal sikre udlevering til brugere ved hjemkomst af materiel.

"Optimering" indeholder lagerstyringsmodellerne.

På nuværende tidspunkt er projektgruppen igang med udarbejdelse af systemløsningen, gennemgang af nuværende automatiske og manuelle systemer, udfra hvilke en systemløsning for overførelse til MILLAG skal foreligge 1. november, samt udarbejdelse af brugervejledningssystemet. Dette skal også anvendes som grundlag for den uddannelse, der skal finde sted i forbindelse med igangsætningen af MILLAG. Systemet forventes at være klar 1. september 1976 for søværnet og flyvevåbnet og for hæren ca. 1 år senere.

(MST)

Svenskerne og de ukendte ubåde

Der har atter været en ukendt undervandsbåd i svensk farvand. Undervandsbåden MAKRILLEN observerede et periskop godt en sømil inden for svensk territorialfarvand vest for Lysekil. MAKRILLEN slog straks alarm, men en omfattende eftersøgning foretaget af flådens enheder gav intet resultat. Derimod fik en af de deltagende fregatter et resultat ud af det, nemlig en række erstatningskrav, fordi skibets hækbølge slog ind mod kysten og fremkaldte en række skader.

Det var den tredje observation af en ukendt ubåd på svensk område i år. Tidligere på året eftersøgte en ubåd ud for Stenshuvud i Hanöbugten og nogle dage senere en anden i Kappelshamnsviken på det nordlige Gotland. I den sidste halve snes år har der været lo lignende krænkelser af svensk territorium. De fleste krænkelser er sket under hemmelige beredskabsøvelser.

Ved observationer af ukendte ubåde henholder flåden sig til instruktio-

ner "Föreskrifter för fartygsförband vid hävdande av rikets oberoende under allmänt fredstillstånd och vid neutralitet" - i daglig tale kaldet IKFN. Om undervandsbåde hedder det, at fremmede ubåde, som træffes på svensk territorium i neddykket tilstand, afvises. Om nødvendigt bruges våbenmagt.

a) Ubåden advares, indtil et eventuelt periskop bliver synligt, ved at mindre sprængladninger bringes til at detonere i vandet - eller ved at anti-ubådsvåben benyttes i så stor afstand, at ubåden ikke skades. Advarslen bør om muligt indledes med en knaldsats. Helikoptere bør, før skarpe våben anvendes mod en ubåd, gennem afgivelse af f.eks. et knaldsignal gøre ubåden klar over, at den er opdaget.

b) Hvis ubåden efter advarsel forbliver neddykket og ikke gennem sin manøvrering tydeligt viser, at den straks agter at forlade svensk farvand, afgives virkningsild.

c) Virkningsilden skal om muligt afpasses sådan, at undervandsbåden tvinges op til overfladen. Når nationaliteten er fastlagt, afvises den fra svensk territorium. Ubådens udsejling overvåges.

Disse bestemmelser gælder for fredstid og har været nøje efterlevet ved alle ubåds-observationer. (MST)

Indland kort

Efter afslutningen af NATO-øvelsen Northern Merger 16.-27. september samles enhederne i København til øvelseskonference. Det bliver det hidtil største flådebesøg i Danmark - foruden Langelinie vil det være nødvendigt at placere enheder på Holmen, Rheden og i Frihavnen. Søværnet stiller 36 forbindelsesofficerer.

Chefen for NATO-styrkerne i Nordeuropa, general Sir Thomas Pearson, aflægger afskedsbesøg i Danmark 2.-4. september. I samme periode kommer den øverstkommanderende for de allierede flådestyrker i den sydlige del af NATOs Nordregion, den tyske viceadmiral W.Meentzen, på afskedsbesøg.

Der holdes landstalsmandsudvalgsmøde for værnepligtige menige i dagene 10.-13. september på Flyvestation Stensved. Der deltager 10 talsmænd fra søværnet.

Flådestation Korsør har haft besøg af 60 FDF-ere fra Odense. De fik en orientering og rundvisning, så filmen "Identifikation" og besøgte et skib samt

en helikopter, der netop var landet på flådestationen.

Det årlige kursus for søværnets og flyvevåbnets gejstlige personel er holdt på Flyvestation Karup. Programmet omfattede orienteringer og teologiske foredrag. Fra søværnet deltog orlogsprovsten, to orlogspræster og tre værnepligtige teologer.

Efter seks ugers installationsarbejde er den nye sonartræner afleveret på kampinformationsskolen på Flådestation Frederikshavn. Om kort tid begynder opførelsen af en undervisningsbygning til skolen.

Det første af 5 bevogtningsfartøjer, der bygges af Botved Bådbyggeri, blev den 26. august afleveret til søværnet i Mullerup havn. Bådene skal afløse de træbyggede orlogskuttere til farvandsovervågning og søredningstjeneste. De næste fire afleveres i løbet af et årstid.

Den svenske flådes første skib i glasfiberarmeret plast, ministrygeren VIKSTEN, der som omtalt blev afleveret i april, aflægger besøg i Frederikshavn 29.august-2.september. Den 30. august er søværnet indbudt til at aflægge et teknisk besøg om bord.

Udland kort

En række chefer i den britiske flåde med souschefen i marinestaben, vice-admiral John Treacher, i spidsen skal undersøge sikkerhedsproblemerne i forbindelse med olieboringerne i Nordsøen. Gruppen skal besøge boreplatformene med helikopter.

Den svenske regering har godkendt vedtægterne for det nystiftede Sjövärnsföreningarnas Riksförbund. Forbundet skal bl.a. uddanne frivillige befalingsmænd inden for flådens område og overtager dermed visse funktioner, som Sjövärnskåren hidtil har haft.

Hollands forsvar har store vanskeligheder efter nedskæring af tjenestetiden og budgettet, der nu er 6,24 mia. gylden og i 1979 kun vil være 6,77 og i 1983 7,3. Marinen mener ikke, at der er penge til anskaffelse af alle de nye programs 12 standard-fregatter og 24 helikoptere.

Den norske flåde har hos Kelvin Hughes A/S bestilt nye avancerede radar-anlæg til de tre fiskeriinspektionsskibe. Anlæggene omfatter billedsystemet "situation display" og kan oplagre informationer til senere brug.

Karlskrona örlogsbase har sendt en alvorlig klage til Forsvarsverken over forswarets vaskeri i Karlskrona, der slet ikke kan holde trit med flådens behov. I øjeblikket ligger der 35 t uvasket flådetøj, og situationen er sådan, at marinen har måttet åbne beredskabslagre for lagner m.m.

Chefen for den britiske atomubåd RENOWN, orlogskaptajn R. Whiteside, og hans navigationsofficer, søløjtnant W. Pym, er tiltalt for at have hasarderet ubåden under en grunstødning i Clyde-mundingen. Pressen kritiserer stærkt, at retsmøderne holdes for lukkede døre.

Sveriges ældste træfyr fra 1910 på Tärnö ved Karlskrona skal nu erstattes med et moderne automatisk fyr. Der er en aktion i gang for at bevare det gamle fyr som et kulturminde.

En svensk forsvarskommission foreslår højere dagpenge til værnepligtige (nu 8 sv.kr.), samme erstatning som ved sygdom ved genindkaldelse til øvelser og bolig- og familietilskud opretholdt en måned efter hjemsendelse. De værnepligtiges talsmænd kræver 1.000 sv.kr. i hjemsendelsespenge.

Thostrup